Զ. ՏԱՐԻ 1653 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅԿ 12 ՀՐՈՏԻՑ 4381 — Հ. Տ. 18 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — Ն. Տ. 30 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 2 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1306 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՏ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وک

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԻԱՀԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան արժէք	160
» »	Վեցմսեայ	»	80
» »	Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց »	Տարեկան	»	200
» »	Վեցամսեայ	»	100
Օտար երկիրներու համար	Տարեկան		56
» »	Վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է Խմբագրութենէն զրկուած նամակ կամ գրութիւն առ չարչիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18 ՅՈՒԼԻՍ, 1889

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԵՒ ԻՒՐ ԴՈՐԾԵՐ

Ի զուր չէր որ օգտակար գործունէութեան յոյսեր կը յայտնէինք Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր Մայրաքաղաքէս մեկնելուն առթիւ։ Գործունէութիւն և յաջողութիւն պակուած են այս բախտաւոր Պատրիարքին հետ։ Հաղուադեպ է որ խնդրոյ մը, գործի մը վրայ իւր ձեռքն ու սիրտը կը դնէ և չյաջողի Ն. Ամենապատուութիւն։ Ասոր գաղտնիքը պարզ է. Տ. Յարութիւն Պատրիարք հաստատ առաջադրութիւններ ունի, և իւր զօրեղ կամեցողութեան հաւասար անկրուն հաստատամտութիւն մը զանոնք ի կատար ածելու համար։ Վհատիլն այս ծերունւոյն համար չէ, և Ազգն որ ցարդ մասնաւոր բերկրութեամբ մը խնդակցած էր Տ. Յարութիւն Պատրիարքին յաջողութեանց, անշուշտ ոչ նուազ համակրալից ակնկալութեամբ կը սպասէ իւր նոր ձեռնարկութեանց յաջողութեան։

Երուսաղէմի արժանընտիր Պատրիարքը միտքը դրած է վերանորոգել Ս. Փրկչի Վանքն, որ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան թանկագին ստացուածքներէն մին է, և որ պատմական, քրիստոնէական և ազգային տեսակէտներով մեծ նշանակութիւն և կարեւորութիւն ունի։ Այս Վանք կառուցեալ է Կայիափայ Քահանայապետի բնակարանին տեղւոյն վրայ, հոն ուր Տէրն մեր դատեցաւ և դատապարտեցաւ, և ուր խօսեցաւ աքաղաղն որ Պետրոս Առաքելոյն յիշեցուց իւր խոստմանզանցութիւն։ Ուրիշ քրիստոնեայ և հզօր ազգեր մեզ կը նախանձին այս անգուգական ստացուածք, և Երուսաղէմի Միաբանութիւնն եւս ոչ նըւազ նախանձախնդրութեամբ ջանացեալ է միշտ անոր պահպանման։ Դժբախտաբար, այս հին եւ պատկառելի շէնքին մեծ մասը վրան է երբ տասն տարի յառաջ, երբ արտասովոր առատութեամբ ձիւն տեղաց Ս. Քաղաքին վրայ։ Վանքին պարտուց ներքեւ ընկճեալ յուսահատական վիճակն արգելք եղաւ ցայս վայր աւերակներէն վերականգնելու այն կարեւոր հաստատութիւն։ Նուիրական վայրի մը այս աւերեալ վիճակ ո՛չ միայն Ազգին պատիւ չի բերեր, այլ և օտար նախանձութեանց պատճառաւ կը վտանգէ ազգային-եկեղեցական մեծ սեփականութիւն մը։ Պարտուց խնդիրը կարգադրման դոհացուցիչ ճամբու մէջ դնելուն պէս, Ամեն. Տ. Յարութիւն Պատրիարք ձեռք զարկաւ այս Վանքին վերաշինութիւն։ Բայց գործը փոքր բան չէ։ 2,000 ոսկւոյ ծախք կը պահանջէ առ նուազն։ Ոմանք առարկեն գուցէ թէ ամուլ ծախք է այս։ Պէտք է սակայն յիշել թէ Ազգը ծախքեր կ'ընէ ո՛չ միայն իւր ապագային այլ և իւր անցեալին համար։ —Ինչո՞ւ համար։ — Որովհետեւ անցեալին յիշատակներն եւս Ազգի մը ստացուածոց թանկագին մի մասը կը կազմեն։ Իրօրեւ քրիստոնեայ ազգ Հայք ունին անցեալ յիշատակներ, որք մարմնաւորուած են Ս. Տեղեաց այս նուիրական հաստատութեանց վրայ։ Զանոնք նիւթապէս և բարոյապէս կանգուն պահել քրիստոնէական և ազգային պարտաւորութիւն է մեզ համար, ինչպէս նաեւ պարտաւորութիւն է ծախքեր ընել մեր ապագայ սերնդոց բարոյական և իմացական զարգացմանց համար։ Այն խնայսերք որք գուցէ չափազանցութիւն համարին 2,000 ոսկւոյ ծախք մը Երուսաղէմի հին վանքի մը վերանորոգման համար, չպարտին նաեւ մոռնալ թէ ուրիշ ազգեր չեն վարանիր ամեն տարի միլիոններ վատնել Ս. Քաղաքին մէջ իրենց ունեցած — կամ ձեռքբերել ուզած—նուիրական ստացուածոց համար, և երբ Երուսաղեմական սեփականութիւնք այնպիսի բացառիկ նշանակութիւն ունին այլոց հզօրագունից համար, մեզ անկ չէ՛ ուրանալ և լքանել մեր սեփականութեան կարեւոր բաժինը։

Ճարելու համար Ս. Փրկչի Վանքին վերաշինութեան ծախքն, Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը կը դիմէ ազգային առատասրտութեան ու բարեպաշտութեան, և մասնաւորապէս անցեալ շաբթուան թղթաբերով Մայրաքաղաքս ղրկած է նամակներ յականէ անուանէ ուղղեալ քանի մը մեծատանց, որոց յատուկ աջակցութիւնը կը խնդրէ իւր այս գովելի ձեռնարկութեան համար, ձօնելով իւր Պատրիարքական օրհնութիւն։ Կը յուսանք թէ իւր հրաւէրը լսելի կը լինի, և մեծ ժամանակէն բարեխառութիւն կ'ունենանք Ս. Փրկչի Վանքին վերաշինութիւնն Ազգին աւետելու։

Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքն իւր հոգածութեան առարկայ ըրած է նաեւ Ս. Յակոբեանց Վանքին Եկեղեցական Վարժարանին յառաջդիմութիւնն։ Ընտիր տարրերով կը զօրացնէ այս Վարժարանին ուսուցչական մարմինն, զգալով որ Ազգին և Եկեղեցւոյն համար մեծ կարեւորութիւն ունի որ Երուսաղէմի Վանքէն հմուտ, բարեկիրթ և ըստ ամենայնի արժանաւոր եկեղեցականներ ելնեն՝ բազմապահանջ ժամանակիս մէջ հայ եկեղեցականութեան վրայ ինկած ծանր ծանր պաշտօններն ըստ արժանւոյն կատարելու կարող։

Երուսաղէմի Պատուոյ վճարման խնդիրն եւս կը շարունակէ զբաղեցնել Ն. Սրբազնութեան մտադրութիւնը։ Երբ գործին գլուխն ունինք Ամենապատիւ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր նման վարիչ մը, ապահով կարող ենք լինել թէ ամենայն ինչ ի բարի վախճան ածելու համար բնաւ ջանք չպիտի խնայուի, յոգուտ ազգային շահուց։ Երուսաղէմի ահագին Պարտքն ըստ մեծի մասին վճարուած է դեռ, բայց Կայսերական կառավարութեան ուղղմամբ անօրինութեամբ և Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր ջանքերուն, խնդիրն այժմ այնպիսի ճամբու մէջ է որ կրնանք վստահապէս ակնկալել զի ժամանակին ընթացքով այս բեռ վերնայ Ազգին և Վանքին վրայէն, և ինչպէս այժմ, այն ատեն ալ մեր հնարհակալեաց մէջ անշուշտ մեծագոյն բաժինը պիտի ունենան դաւառական ազգայինք, որոց վիճակեցաւ մեծագոյն բաժինն այս Պարտուց վճարման մասին։

Խօսելով Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին գործոց վրայ, չենք կրնար այս յօդուածը փակել առանց մեր սրտիկան յարգանքն ու շնորհակալիքը մատուցանելու օրհնաբեր Կոնդակին առթիւ, զոր Ն. Ամենապատուութիւն բարեհաճած է Լրագրոյս Վարչական Խորհրդոյն և Խմբագրութեան ուղղել, և զոր հրատարակեցինք շաբաթաւուր թուով։ Ինչ որ ըրած ենք ցարդ ի ծառայութիւն առ Ազգն և առ Տէրութիւնն՝ ի պարտաւորութենէ չարժեալ ըրած ենք, և այսուհետեւ ալ նոյն զգացմամբ պիտի շարունակենք նոյն ուղղութեան մէջ զոր Ն. Ամենապատուութիւն գովելի կը դանէ։ Եւ լրագրական կենաց ամենօրեայ դժուարութենց ու փորձութեանց մէջ, Ն. Սրբազնութեան օրհնութեան ու խրախուսանաց ձայնը զօրավիգ մ'եւս պիտի լինի մեզ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

Ի ԿԱՅԻԱՖԻԱ

Շաբաթ օրն Սրբազոյնին առնք զարմանալի լուր մը ռուս կառավարութեան ի Կաւկասիա մեծ բանակ մը հաւաքելուն վրայ։ Այժմ կը կարդանք Թաշկենտի մէջ թէ ռուս կառավարութիւնն որոշած է 315,383 աէսիաթին հող բաժնել ի Կաւկասիա Բապարայի մահմետական ժողովրդեան։ Դիտելի է որ Ալէքսանդր Գ. Կայսեր օրով առ մահմետական ժողովուրդն այսպիսի շնորհներ յոյժ հաղուադեպ եղած են։ Նախորդ Կայսերաց օրով այսպիսի տնօրինութիւնք սովորաբար ի գործ կը դրուէին մեծ դէպքերու ի նախատեսութիւն, որպէս զի Զարին մահմետական հպատակներն հանդարտութիւն պահեն։

Ի ՍԵՐԲԻԱ

Սերպ կառավարութիւնն ի Ֆրանսա ապարդեց 64 նոր թնդանօթներ։ Որովհետեւ Սերպիոյ եղմնացոյցն ամեն տարի միջին հաշուով 20 միլիոն ֆր.ի բաց մ'ունի, զինուորական այս յարաձուն ծախուց դէմ դնելու համար Պելգրատի կառավարութիւնն այս օրերս շրջաբերական մը ղրկեց՝ հարկահաւաքներուն հրամայելով որ ամենայն ճշդութեամբ հաւաքեն տուրքերն և խիստ միջոցներ ձեռք առնուն պարտքերնին չվճարողներու դէմ։ Ասոնք են, կ'ըսէ Թաշկի Թղթակիցն, արմատական կառավարութեան առաջին պտուղներն։ Անցեալ աշնան Արմատականք կը պոռային երկրին ամեն կողմը թէ բանակի պէտք չունի երկիր մը որ անկախութիւն լիովին երաշխաւորուած է դաշնագիրով։ Եւ արդ նոյն Արմատականք յիշանուութիւն անցած՝ պաղարեամբ կ'առաջարկեն երկնապատկել և եռապատկել Պետութեան զինուորական ծախքերը։

Միլան թղթակիցը չորս շաբաթ պիտի կենայ ի Պելգրատ։ Թէ ի՞նչ պիտի ընէ այն միջոցին, մարդ չի կրնար գուշակել։ Բայց անակնկալ բաներուն երկիրն է Սերպիա, և Թաշկի հաւանական կը համարի որ նախորդ թղթաւորն ո՛և է կերպիւ փորձէ օգտիլ բանակին մէջ իւր վայելած ժողովրդականութենէն։

* *

Լոնդոն, 25 յուլիս։ —Թաշկին Սոֆիայի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Միլան թղթաւոր, Սոֆիայէ անցնելուն առթիւ, յայտարարեր է թէ Գերմանիոյ և Անգլիոյ խորհրդով պիտի փորձէ վերստին ձեռք անցունել իշխանութիւնը՝ վերջ տալու համար անիշխանութեան որուն կ'երեւի թէ պիտի մատնուի Սերպիա արդի ընթացքով։

(Մեծ. Օրէանթալ.)

Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պուլկար կառավարութիւնն որոշեց Մանլիխէր բազմհարուածեան հրացանն ընդունիլ պուլկար բանակին համար, և մանր հրաղինուց գործարան մը հաստատել իշխանապետութեան մէջ։

Բովանդակ աւստրահունգարական բանակը Մանլիխէրեան հրացանով պիտի զինուի հոկտ. 1ին, յորժամ Սեպտեմբերի զինագործարանը պիտի սկսի նոյն զէնքէն շինել գերմանական կառավարութեան հաշուոյն։ Գերման բանակին համար խնդրուած Մանլիխէրեան բազմհարուածեան հրացանը շինելու համար սոյն աւստրեան գործարան ամբողջ երկու տարի պիտի աշխատի։ Ահա՛ գործարան մը որուն համար կըրնայ ըսուիլ թէ կրակի պէս կը գործէ, —և կրակի համար կը գործէ։

* *

Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնաթերթը, Ֆրէմդենպլատ, կը հերքէ ռուս լրագրաց զայրոյթի պատճառող այն լուրը թէ աւստրիական զինուորականներ Պուլկարիա պիտի ղրկուին եղեր պուլկար բանակը կրթելու պաշտօնով։

Ի ՓԱՐԻԶ

Կալինեանի անուն անգլիւֆրանսական գերդաստանէն երկու եղբարց ի Փարիզ հիմնած մէկ բարեգործական հաստատութեան բացումը կատարեցաւ յուլիս 22ին, ի Պուլվառ Պլնօ, 55 թիւ։ Այս հաստատութեան մէջ պիտի ընդունուին այն արք և կանայք որք իրրեւ խմբագիր կամ հեղինակ, իբրեւ գիտնական կամ գրավաճառ, ծերութեան հասնելով, չեն կրցած բաւական հարստութիւն մի կողմ դընել՝ խեղճ չմնալու համար։ Արարողութեան նախագահեց Սէնի կառավարիչ Պ. Փուպէ, և ներկայ էին պատուիրակութիւնք ֆրանսական Ակադեմիայէն, Կաճառէն (Institut), Հանրային Նպաստամատոյց Վարչութենէն և Գրավաճառաց Ակումբէն։ Կառուցեալ շէնքն ընդարձակ, պայծառ և հանդստաւէտ է։ 100 մարդիկ կրնան հանդստանալու ապաստան դտնել հոն։ Արդէն 45 անկեալք ընդունուած են։ Այդ 100 անձանց 50ը պէտք է տարին 500 ֆր. վճարեն իրենց վայելած բնակութեան և սնդեան փոխարէն։ Մնացեալ 50ն, որք Պ. Ուիլիամ Կալինեանի կարգած յատուկ մասնախմբէն պէտք է առաջարկուին, ձրի կրնան ընդունուիլ։ Ամեն անկեալ ունի ենթարան մը և ընդունելութեան սենեակ մը, իւր իշխանութեան ներքեւ։ Ամենքն ալ հասարակաց սեղանէ մը կը ճաշեն։ Բնաւ արգելք չպիտի դրուի այն անձանց ազատութեան զբոս ձախողուածք հարկադրած են ապաստան փնտռել այս հաստատութեան մէջ, և ամեն ինչ կարգադրուած է որպէս զի իրենք զիրենք անկախ կարենան զգալ այդ հիւրընկալ յարկին ներքեւ։ Բարերար հիմնադիրք մէն մի անկեալի համար տարեկան 1,000 ֆր. եկամուտ ապահոված են, որ բաւ պիտի լինի այս պայմանաց մէջ զիրենք ցկեանս հոգալու։ Դիւթութեան Բոլորեր պիտի ծառայեն այս հաստատութեան։

ԱՐԿԱԾ ԳԻՏԱԼԻՍ

Փոսոսա, 24 յուլիս։— Ահռելի փոթորիկ մը ծագեցաւ երէկ կարգ մը գիւղերու վրայ, ծանր վնասներ պատճառելով։ Ի Պակնոլի տուներ խորտակեցան, որոց տակ նաեւ քանի մը անձինք թաղուած մնացին։ Ի Փոսոսնօվօ, խորտակուած տանց աւերակներէն ազգէն մեռեալ մը և երկու վիրաւորք հանուեցան։

ՀՍԿԱԾԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Անգլիոյ հարաւ-արեւելեան երկաթուղեաց մեծ ընկերութեան անուանի տնօրէնը, Սըր Էտուարտ Ուոթքին, այս տարի եւս պիտի պաշտպանէ Երեսփոխանական ժողովոյ առջեւ՝ Մանչի ծովուն տակէն ներքնուղի մը եւ երկաթուղի մը շինելու ծրագիրն։

Բայց ո՞ւր կը մնայ այս ծրագիր նոյն հանճարեղ տնօրէնին աւելի՛ մեծ ծրագրին առջեւ, որով կը խորհի դէնոտն երկաթեայ գծով միացնել ո՛չ թէ պարզապէս Ֆրանսայի այլ և... Հընդկաստանի հետ։

Լոնտոնէ շտապակ Փարիզ երթալէ յետոյ, Սըր Էտ. Ուոտքինի երկաթուղին մինչեւ ձիպրալթար պիտի դիմէ, ըստ կարի օգտուելով այժմեան ֆրանսական և անգլիական երկաթուղիներէն։ Ձիպրալթարի առջեւ, ահագին շոգենաւ մը պիտի կենայ այնպէս շինուած որ կառախումբը շիտակ այն նաւուն վրայ պիտի անցնի։ Շոգենաւը կառախումբը պիտի փոխադրէ նեղուցին դիմացի եզերքն ի Մարոկ, ուստից Միջերկրականի եզերաց երկայնութեամբ շինուած երկաթուղի մը պիտի հասնի մինչեւ Եգիպտոս, եւ անտի պիտի դիմէ մինչեւ Պարսկային ծոցը։ Վերջապէս, Պարսկաստանի հարաւային եզերքը քերելով, անգլեհնդիկ երկաթուղին պիտի հասնի Բուրաչի, ուստից արդէն անգլիական երկաթուղիներ ձգուած են դէպ ի գլխաւոր մասերն Հնդկաստանի։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒԴԱՆԻՑ

Նիս-Եոր, 26 յուլիս։ —Միացեալ Նահանգները կազմող ամեն Նահանգաց պատուիրակներ հոկտ. 14ին համաժողով մը պիտի կազմեն ի Ուաշինկթըն։ Այս ժողով պիտի քննէ սա խնդիրները։ 1. Թէ ի՞նչ միջոցներ ձեռք առնուլ պէտք է՝ խափանելու համար Եւրոպիոյ միջամտութիւնն ամերիկեան գործերու։ 2. Ամեն Նահանգաց մէջ չափերու և կշիռներու միութիւն հաստատել։ 3. Իրաւարար ատեան մը կազմել՝ այս Նահանգաց միջև ծագելիք վէճերը քննելու համար։ Կը կարծուի սակայն թէ սոյն Համաժողովոյ ճշմարիտ նպատակը պիտի լինի ամերիկեան հրապարակէն բոլորովին փոարել ֆրանսական և անգլիական ապրանքները։

—Նիս-Եոր, 26։ — Առեւտրական Սենեակն որոշեց համաշխարհական Արուեստահանդէս մը բանալ 1892ին։ Մասնագիտաց յանձնաժողով մը կազմուեցաւ այս նպատակաւ։

—Լոնդոն, 27։—Երէկ, Ազգային Ազատական Ակմբին մէջ, կատարեցաւ Պ. Կլատսթոնի ոսկեդէն ամուսնութեան տօնախմբութիւնն, և այս առթիւ շքեղ ալբոմ մը մատուցուեցաւ առ Պ. Կլատսթոն։

—Փարէզ, 27։—Սոֆիա կ'իմանայ թէ Զօր. Պուլանժէ, վախնալով որ Անգլ. կառավարութիւնը զինք ֆրանսական կառավարութեան պիտի յանձնէ՝ երբ սա խնդրէ զինուորական ատենի մը առջեւ ի դատաստան քաշել զինք զօշաքաղութեան ամբաստանութեամբ, որոշեր է Նիս-Եորք երթալ, ուր իրեն պիտի ընկերանան Պ. Պ. Ռոշֆոռ, Տիլլոն և Նաքէ։

—Հոռմ, 27։ — Ի Քոնի ձերբակալեցաւ մարդ մը որոյ քով գտնուեցան Իտալիոյ տեղագրական երեք քարտէզներ։ Ի Ֆոնթան և ի Վենթիմիլյիա յարաբերութեան մէջ էր ֆրանսացի դրծակալաց հետ։ Այս մարդ յայտարարեց թէ եկած էր մտէն դիտելու խալեան ալպեան զօրքերն։ Հաստատեցաւ թէ այս մարդ տեղակալ է ֆրանսացի որսորդաց 24րդ գնդին մէջ։

ԱՀՌԵԼԻ ԱՐԿԱԾ

Փարիզ, 25։ — Հոնկ-Քոնկի (Չին) սուրհանդակները լուր կը բերեն թէ

—)(4)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈԿԸ

ՆԱԽԱԲԱՆ

Գահանը կծկուած էր։ գոց բռունցքներով նիհար ձեռները կը հանդչէին հոդին վրայ։ բութամատը միայն կ'երեւէր երկար, զօրեղ, կեռ, սոսկալի եղունգով մը զինեալ, այնպէս որ թռչնոյ թեւի ձեւով վար ինկած բդէնին ծայրն հասնելով, կարծես այն կեռ ժանիքն էր որ կը գտնուի չղջիկներու թեւին ծայրն, որոց խոշորցած եւ տարօրէն ինն մարդկային երեւոյթը կը ներկայացնէր այս պահուն այդ էակը։

Ոտք եկաւ հնազանդելու համար իր տիրուհւոյն մէկ նշանին։ Բազկնը և թեւերը երկնցնելու եղանակէն դատելով, կարծես իր թռիչքը պիտի առնուր դէպի խաւարն, երբ դրան կողմը դարձաւ։

—Ո՞վ է այդ մարդն, հարցուց մանկամարդ կինը։

—Տիկին, ըսաւ գեղկուհին հառաչելով, ապուշ մըն է զոր լուսահոգի ամուսինս իր քով առած էր։

«Այս թշուառը խեղճ յիսմար աղջկան մը զաւակն է։ մայրն ալ խենդ էր—մեծ մայրերն ալ։ Այս այսպէս շարունակուած է որչափ կը յիշեն մեր երկրին ծերունիները։

«Վայրի անասուններու պէս կ'ապրէր այս տղան, առանց բանի մը վրայ ծանօթութիւն ունենալու, անանոց-պէս փընտռելով իր ապրուստը։

«Ցորդեաց որդի Սուլիոդները կը կոչէին զանոնք։

«Ամէն բան կ'ուտէին, հում թէ եփած, այնպիսի բաներ զոր շուներն ալ չեն ուտեր։

«Հագուստներն ալ խուրձեր էին զորս ու՝ ան կուտար, որպէս զի մերկ չմնային։

—Այս Սուլիոդներն ամուսին կը գտնէ՞ն։

—Ներեցէք, տիկին։ Երբեմն այդ թըշուառուհիներն անտառաց մէջ կը հանդիպէին Գլէրվրի կեդրոնական բանտէն փախած մարդոց։ Այդ մարդիկը բարակ չեն փնտռեր։

«Իսկ Պասքիրը, որ այս անուամբ կը կոչուի իր հօրը պատճառաւ, արշաւանքի միջոցին աշխարհ եկաւ։ Ամուսինս պատմած է որ Սուլիոդ սիրահարած էր այդ Ռուսներէն միոյն որք Պասքիր կը կոչուէին եւ որք Զինացւոց պէս անասնոյ մարթեր եւ վեր ելած աչուքներ ունէին։ կ'երեւի թէ կատարեալ հրէշ մըն էր այն։

—Դուք ալ տղա՞ն մեծցուցիք։

—Այո, տիկին։

«Մայրը մեծ ծառայութիւն մատուցած էր ամուսնոյս։ հարիւր անգամ արգիլած էր որ խաղալները չայրէին մեր տունը, ինչպէս կրակի եւ արեան մատնեցին միւս գիւղերը։

«Ադոր համար ամուսինս միշտ երախտապարտ մնացած էր եւ ինձ պատուիրեց երբեք երեսի վրայ չթողուլ ապուշը։

«Մնաց որ, այդ խեղճ երիտասարդը բոլորովին անպիսան չէ։

«Մեզի օգտակար կ'ըլլայ ձիերը դարմանել, որոց լեզուէն լաւ կը հասկնայ։ եւ երբոր սայլավարները շատ խրտչող ձիեր ունենան պայտել տալու համար, գինքը կ'առնուն կը տանին ասկից մէկ մղոն հեռի պայտարան։ Պասքիր անգամ մը անասնոյն նայելուն պէս, կը հանդարտեցնէ զնա, այնպէս որ անասունը ցիցին կապելու պէտք չմնար։

«Ասոր համար ստակ կուտան իրեն եւ կ'առնէ ինծի կը բերէ։

«Նոյնպէս մեռելթաղ է, եւ ամէն անգամ որ մէկը մեռնի, չորս ֆրանք վեց սու կ'ինայ ձեռքը։ բայց գիւղացիներն այնչափ փոքր են որ շատ քիչ թաղում կ'ըլլայ։

—Ուրեմն այստեղ թե՞մ է։

—Տիկին, տասնի չափ ագարակներու եւ գիւղակներու համար եկեղեցի մըն է այս։

—Ո՞ւր է երէցը։

—Ինք չկրնար հոս գալ, որովհետեւ ամէնէն մօտ գիւղն երեք մղոն հեռու է դարձեալ։ հոս ուտելիք բան չպիտի գտնէր։ Ամէն կիրակի օր հոս կը բերեն զինքը կառքով, որպէս զի պատարագ ընէ։

—Եւ դուք միայնա՞կ կը մնաք այս վիժուկին հետ։

—Այո՛, սիրելի տիկին, բոլորովին միայնակ։

Երկար հառաչ մը արձակեց եւ շարունակեց։

—Բարեբաղդաբար սայլորդներ կ'անցնին, և այդ մարդիկ ամառ ձմեռ կը խմեն, տաք եղած ատեն գինի, ցուրտ եղած ատեն օղի։ եթէ ասոնք ալ չըլլային, մուրալու էին։

—Կրակէ՞ եղած էք։

—Այո, տիկին։ բայց եթէ միայն ա՛յդ դժբաղդութիւնն ունենայի։

Թախծալից նայուած մը ունեցաւ եւ պատասխ թուեցաւ իր թշուառութիւնները պատմելու։ Թերեւս յուսոյ թաքուն նպատակ մը կար յինքեան այդ մանկամարդ եւ սիրուն կնոջ համար, որ հարուստ կը թուէր։

Բայց օտարուհին փափաքող չերեւցաւ խօսակցութիւնը շարունակելու եւ բոլորովին անտարբեր մնաց։ կա՛մ բազմաթիւ եւ արկածալի ուղեւորութիւնք յարիրացուցած ըլլալով այդ ծաղկահասակ կինը, կա՛մ ի ընէ կարծր սիրտ մը ունենալով, կարեկցութեան կամ խրախուսանաց բառ մը չարտաբերեց։

Ընթերքը պատրաստ էր։

Գեղկուհին սեղանին վրայ փռած էր մխրով ներկուցած փարեղի մը, (torchon) որ հետեւաբար դեղնորակ էր։ քիչ մըն ալ խոնաւ էր, սովորաբար բոլոր շինականաց ճերմակեղէններուն պէս։

Անձեռոցը նման էր սփռոցին։

Գաւաթին մէկ կողմը կոտրած էր եւ սրուակի գոյն ունէր։ բայց սկաւառակները լուռեեան հին յանճապակիէ էին եւ արժէք ունէին, բան մը որուն տեղեակ չէր գեղկուհին։

Օտարուհին անտարբերութեամբ հարցուց պանդոկապետուհւոյն։

—Ասոր պէս շատ սկաւառակներ ունի՞ք, խաթուն։

—Եօթն հատ, տիկին։ Ասոնք ալ հըրաշքով ազատած են կրակէն։

—Կ'ուզէ՞ք պահել զայնս։

—Ո՛չ, տիկին։

—Ապուրի ամանին և սա միւս պնակին հետ ծրար մը ընէք եւ կառքիս մէջ դրէք։ Ամէնուն համար ոսկի մը կուտամ ձեզ։

Եւ ըստ որում Շամբանիացին, յապուշ կրթեալ, բերանաբաց կը մնար, կարծելով թէ ողորմութիւն ընելու փափուկ եղանակ մըն էր այս, մանկամարդ կինը ոսկի մը նետեց սեղանին վրայ։

Այդ միջոցին գաճանը ներս կը մտնէր։

Իմացաւ դրամին հնչիւնն եւ տեսաւ նորա շողիւնն աչառնակին լուսով։ յանկարծ սուր աղաղակ մը արձակեց որ աւելի կը նմանէր ուռլման քան մռնչման, այլ որուն մէջ կը խառնուէին այդ երկու ձայներուն շեշտերն ալ։

Մանկամարդ կնոջ դէմքը կծկուեցաւ եւ բարկութեամբ ըսաւ։

—Լռեցնե՛լ տուէք սա անբանը։

Գեղկուհին սպառնացաւ գաճանին, որ գնաց պահուըտիլ հացադէրին տակ։

—Կը տեսնէք, տիկին, ըսաւ Շամբանեանցին, այս տարաբաղդը ոսկի տեսածին պէս լժի ձայներ կը հանէ։ Զարմանալի է որ արծաթը նոյն տպաւորութիւնը չընէր վրան։

—Գիտէ՞ թէ ոսկի մը ի՞նչ կ'արժէ բաղդատմամբ քսան սունցներուն։

—Չեմ կրնար ըսել։ Ձեռքը բնաւ ոսկի անցած չէ։

Մանկամարդ կինն երկրորդ ոսկի մը հանեց քսակէն եւ գաճանը կանչեց։

Գաճանը խոտորնակ քալուածքով եկաւ ուղեւորուհւոյն աթոռին առաջ, որ միշտ երկնցուցած էր ոսկին եւ ակնարկովը կը փնտռէր թէ ո՛ւր կրնար ըլլալ վիժուկն, երբ սա բռնեց մանկամարդ կնոջ մատներն եւ դրամը խլեց։

Այս հպում վերջին ատիճան անհաճոյ եղաւ օտարուհւոյն, որ կարծեց թէ գորտի մը կպչուկ մարթին դպած էր։

—Օ՜հ, տգե՛ղ անասուն, ըսաւ զզուանքով։ Սողունի մը տպաւորութիւնը կ'ընէ մարդուս։

Բայց գաճանն, ոսկւոյն տիրանալուն պէս, փախաւ զարմանալի ոստումներով և դաշտերուն մէջ դնաց։

—Նորատած ոսկի մըն է այս, ըսաւ Շամբանիացին հառաչելով, հաւանաբար պիտի երթայ թաղել զայն չգիտցուիր ո՛ւր։

—Երբոր գաճանին ետեւէն երթաք ոսկին դիտած եւ հատատած ատենը, կը հասկնաք ո՛ւր թաղած ըլլալն, ըսաւ ուղեւորուհին։

—Կը կարծէ՞ք, տիկին, որ այս մէկ քանի օրս հոդէն հանէ ոսկին։

(Շարունակելի)

ահռելի ողողում մը տեղի ունեցաւ ի հիւսիսային Գօլան Սու, յուլիս 2 ին։ Թաթառ էֆէնտի այն կողմի երկու նահանգաց վրայ, որք 36 ոտք խորութեամբ ջուրց ներքեւ ծածկուեցան։ Կարգ մը գիւղեր խորտակեցան։ 6,000 անձինք կորան, և 10,000 անձինք անպատսպար մնացին։

—Պէրլին, 25։ — Զարը պաշտօնապէս ծանոյց թէ Պերլին պիտի այցելէ սեպտ։ ամսոյ երկրորդ կիսուն մէջ։

—Միլան թագաւոր Պելգրատի կայսրանն հասնելով, ուր կը սպասէր Ալեքսանդր թագաւոր, քանիցս ողջագուրեց իւր որդին։ յետոյ Միխայէլ մետրապոլիտին մերձենալով, գոհունակութիւն յայտնեց զինք ի Սերպիա տեսնելուն համար, և խօսելով իւր յերուսաղէմ այցելութեան վրայ, ուր յունական Պատրիարքին օրհնութիւնն ընդունած է, խնդրեց Պելգրատի մետրապոլտին եւս օրհնութիւնն, և Միխայէլ արքեպիսկոպոս օրհնեց նախորդ թագաւորն։ Արմատական նախարարութիւն, ի պատիւ Միլան թագաւորին, ամբաստանութեան ենթարկեց զՊ։ Փերա Թէոտորովիչ, որ Ն։ Վեհափառութեան դէմ կծու յայտնութիւններ հրատարակած էր, և դատարանը միամեայ բանտարկութեան դատապարտեց զնա։ Զարմանալի որ ի Ներկայութեան Միլան թագաւորին այնպիսի հրատարակութիւնք լինին ի Պելգրատ։

—Զէրնէ, 27։ — Նիքոլա իշխան, իւր դահաժառանգ որդւոյն, Միլիցա և Սթանա իշխանուհիներուն և վարչապետ Պօզո Փեթրովիչի հետ երեկ ի Քաթարօ նաւ նստաւ Փեթերսպուրկ երթալու համար, ուր կ'երթայ նաեւ ռուս դեսպանն ի Զէթինէ։

—Զանզիբար, 27։ — Պուշիրի արաբ ցեղին մարդիկն ամսոյս 23ին յարձակեցան ափրիկեան գերմանական ընկերութեան Ուսակարայի կայարանին վրայ։ Պաշտօնեայներէն Նիլսէն սպաննեցաւ։ տեղական կեղէ կրցաւ վախչիլ և Զանզիբար եկաւ։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամն։ Տ։ Խորէն Ս։ Պատրիարք Հայրն շաբաթ իրիկուն հանդիսիւ Սկիւտար առաջնորդուելով, կիւրակէ առաւօտ պատարագեց Ս։ Կարապետ եկեղեցւոյն մէջ որոյ տօնախմբութիւնն էր, ի Ներկայութեան խուռն բազմութեան և քարոզ խօսեցաւ։

Այս առթիւ Ս։ Պատրիարքն հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ ազգին Օգոստափառ Սուլթանին։

Թէ՛ շաբաթ գիշեր և թէ՛ կիւրակէ Ն։ Ամենապատուութիւն մեծ պատիւներով հիւրընկալուեցաւ տեղւոյն ազգայնոց կողմէ։

Ինչպէս կանխաւ ծանուցած էինք, Եգիպտոսի առաջնորդ Գեր։ Մատթէոս եպիսկոպոս երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ Խիվիյէի շոգենաւով։ Բազմաթիւ ազգայինք ընդառաջ գնացած էին Ն։ Սրբազնութեան որ ուղղակի Սկիւտար գնաց։

Իրմիրլեան Սրբազան երեք ամսոյ չափ մայրաքաղաքս պիտի մնայ օգտիոխութեան համար։

Մեծ։ Յովհաննէս էֆէնտի Թորոսեան այս առաւօտ Երուսաղեմէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ աստրիական շոգենաւով։

Շաբաթ երեկոյ Ֆրէսնէի Դաշնէր շոգենաւով Մարսիլիա գնաց Ազգ։ Կեդր։ Վարժարանի տեսուչ Մինաս Զերազ էֆ։, Փարիզի Արուեստահանդէսն այցելու նպատակաւ։ Իրմէ յառաջ մինոյն նպատակաւ մեկնած էին նոյն վարժարանին ուսուցիչներէն Յակոբ էֆ։ Պոյաճեան և Տիգրան Յառէ, Լագոնիզէզ և Լօնուա։

ՀԱՆԴԷՍ ՊԱՐԳԵՒԱՌՇՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՍԱՐԱՆԻ

Ի ԳԱՏԸ ԳԻՒՂ.

Արամեան երկսեռ վարժարանի տարեկան պարգեւաբաշխութեան հանդէսն երէկ տեղի ունեցաւ գիւղին Մէօհիւրտարի հովասուն պարտէզին մէջ յոյժ հանդիսաւոր կերպով։ Հանդիսին կը նախագահէր Տ։ Մելքիսեդէկ Սրբազան։

Հանդիսին սկզբնաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Հ։Փ։Ք։ քայլերգով զոր նուագեց դպրոցի աշակերտուհիներէն Օր։ Հայկանոյշ Կիւլպէնկեան և որում ներկայք ունկնդրեցին յօտնկայս։

Ապա աշակերտք երգեցին ՈՎ օր ուրբաթ երգն որում յաջորդեց քառաձեռն դաշնակ Ա։ Գարագաշեան և Հ։ Կիւլպէնկեան օրիորդներու կողմանէ։

Յետ դաշնակահարութեան, դպրոցի Հոգաբարձութեան կողմէ Յովակիմ էֆ։ Յովակիմեան կարդաց տարեկան տեղեկագիրն յորում կը յայտներ թէ վարժարանի եղեւմնացոյցը կանոնաւորեալ է ինչպէս էր անցեալ տարի։ թէ՝ բոլոր ամսականներն ամէն ամսագլուխ վճարուած են կանոնաւորապէս։ այլն։

Իսկ կրթական մասին բացատրեց թէ դպրոցի ծրագիրը «գործնական ուղղութեան» համեմատ պատրաստուած կը գործադրուի, և թէ այդ ուղղութիւնը փոխելու հարկ մը տեսած չէ հոգաբարձութիւնը։ և ուրեմն՝

Մեծ հաճոյք կ'զգանք յայտարարելու որ այս տարի յաջողեցանք, աջակցութեամբ վարժարանիս խնամակալ Տիկնանց, իրագործել մի փափաք զոր ունէինք ի սկզբան անդ մեր պաշտօնավարութեան, այսինքն ուսուցանել աղջկանց ոչ միայն ձեռագործ այլ և կար ու ձեւ։ Օրիորդ Էլմն Շալճեան՝ որ ծանօթ է թարգս տիկնանց, իւր արհեստին մէջ ունեցած հմտութեամբն և ճարտարութեամբն, ստանձնեց զայս պաշտօն։ ի նկատի առնելով եղած վկայութիւնք, յանձնարարութիւնք կատարուած են փութով, խնամով և որով գոհ ըլան զհամայն յանձնարարողս։

Կարի և ձեւոյ դասն յոյժ օգտակար եղաւ աշակերտուհեաց մինչ զի արտաքին օրիորդներ փափաքելով աշակերտել՝ ընդունուեցան ի վարժարան։ Մեր փափաքն եղաւ տարւոյն ընթացքին մէջ իսկ սոյն գործն աւելի ընդարձակել, բայց վարժարանին տեղւոյ անձկութիւնը արգելք եղաւ իրագործելու մեր սոյն փափաքը։

Եւ հաղորդեց անուանքն այս տարւոյ ընթացաւարտներու որք են

Պարոնայք՝

Խաչիկ Պլստանեան
Յարութիւն Շամլեան
Յովհաննէս Պէզիրճեան
Սարգիս Փեթոնեան
Տրդատ Եօզկաթլեան
Օննիկ Փիրեմեան

Վեց պարկեշտ, ժրաջան և բարեկիրթ պատանիներ որք պատիւ կը բերեն վարժարանին և իրենց ուսուցիչներուն։

Այս տարի ընթացաւարտ աշակերտուհի չկայ, իսկ յաջորդ տարին տասնի չափ պիտի ըլլան ընթացաւարտ աշակերտուհիք։

Տեղեկագրին մէջ վարժարանին շէնքի մասին հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդուէր

Անցեալ տարի վարժարանիս շէնքին անձկութեան համար խօսեցանք, այս խնդիրը հոգաբարձութեանս գլխաւոր մտաղրաղմանց մին եղած է, մանաւանդ քանի գիտենք թէ յառաջիկայ շրջանի վերաբացման՝ մեծ թուով նոր աշակերտք և աշակերտուհիք պիտի լինին, և արդէն շատ իսկ է, թէև շէնքին ընդարձակութիւնն լաւ վարժարանի մ'անհրաժեշտ մի պայման չէ, բայց պարտիք խոստովանիլ թէ նորա էական պայմաններէն մին է, առանց որոյ վարժարանը միշտ կը տուժէ անտեսական և ուսումնական տեսակէտով։

Յովակիմեան էֆ։ յանուն Հոգաբարձութեան շնորհակալութիւն յայտնեց ուսուցչաց դասին, տնօրէն Ծալեան Մինաս էֆէնտիի և այլոց։

Այն տեղեկագիր ընդունեցաւ ջերմ ծափահարութեամբ։

Տեղեկագրին յաջորդեց օր։ Արաքսի Խաչատուրեանի դաշնակն որուն յաջորդեց երգն։ «Օ՜ն յառաջ»

Եւ ապա հետեւեալ արտասանութիւններ

Օր։ Արաքսի Գափամաճեան «Պանդուխտ Հայուհին»
Պ։ Պօղոս Ցընտրգլեան «Առ սոխակն (Ֆրանսերէն)»
Պ։ Յար։ Շամլեան «Գիտութիւնք և կրօնք»
Պ։ Նալպանտեան «Տաճկերէն»

Ապա երգ, «Օ՜ն առաջ Անպաղծոյ»—Ֆրանսերէն

Արտասանութիւնք վերոկոչեցին

Օր։ Ագապի Փափազեան «Քանասացիք (Ֆրանսերէն)»
Պ։ Երուանդ Եաղլճեան «Վերջին անգամ»
Պ։ Տրդատ Եօզկաթլեան «Հրաժեշտ (տաճկերէն)»

Վերոյիշեալ դաշնակ Օր։ Արաքսի Գափամաճեանի և երգ։

Դաշնակի ու երգէ վերջ սկսաւ մրցանակաց բաշխումը, առաջ նախասրահին, և ապա ուսումնասրահին։

Նախասրահի մրցանակաբաշխութիւնէն յետոյ արտասանուեցան

Պ։ Հրանդ Շահնազարէ անդրիերէն «Մարդու նիւթական յաղթանակն»
Պ։ Սարգիս Փեթոնեանէ Ֆրանսերէն «Երախտագիտութիւն»

Ուսումնասրահի պարգեւաբաշխութիւնէն յետոյ խօսեցան

Պ։ Խաչիկ Պլստանեան «Հանճարի վրայ»
Պ։ Յովհաննէս Պէզիրճեանէ «Հրաժեշտ»

Յետոյ տնօրէն Ծալեան էֆէնտի հակիրճ բանախօսութեամբ մը ընթացաւարտներու յանձնեց իրենց վկայագրերն։

Եւ ապա քառաձեռն դաշնակ եւ երգեր։

Մրցանակաց բաշխումն աւարտած էր և կարգն եկած առնեարանները։ Նախ խօսեցաւ Պ։ Գրիգոր Նիկողոսեան գլխաւորաբար հայ կանանց պարզասիրութեան վրայ։

Գուրգէն էֆ։ օգուտ քաղելով Պ։ Գրիգոր Խալաթեանցի —Պ։ Լմինի աշակերտին ներկայութենէն, այդ գրական բաղմավաստակ աշխատաւորին դրուատիքն ըրաւ։

Պ։ Գրիգոր Խալաթեանց յուզեալ այս միջադէպէն որուն չէր սպասեր, հարկադրեցաւ բեմն ելնել ու թարգման հանդիսանալ Պ։ Լմինի, մատոյց անոր շնորհակալիքներն և ջերմ ուրախութիւն յայտնեց այսպիսի կրթական հանդիսի մը ներկայ դտնուելուն։

Պ։ Խալաթեանցի յաջորդեց Պօղոս էֆ։ Ցակրեան, որ խօսեցաւ ընդդէմ այն ազգամոլաս սովորութեան որով հայ ծնողք ամենք իրենց զաւակները կը զրկեն օտար վարժարաններ։

Հանդէսը փակեց Նախագահ Տ։ Մելքիսեդեկ Սրբազան որ յաճախ ներկայ գտնուած ըլլալով Արամեան վարժարանի քննութիւններուն՝ հիացմամբ վկայեց տեսած արդիւնքներու մասին։ Գոհութիւն ու շնորհակալութիւն յայտնելով Հոգաբարձութեան օրհնեց համայն հանդիսականներն ու թաղեցիներն։

Հանդիսականք մեկնեցան Աբդ-էլ-Քադրէ երգի հետ միասին զգածեալ եւ յուսալիր խնդութեամբ։

ՏԱՏԵՈՆ ՍԻՄՈՆ ՊԷՑ

Հանդուցեալ Տատեան Սիմոն պէյի թաղման հանդէսը կատարուեցաւ կիրակի օր ի Սան-Մեթէֆանօ ուր հաւաքուած էր խուռն և ընտրեալ բազմութիւն մը թէ հայոց և թէ օտարազգիներու։ Ներկայ էին Գեր։ Գրիգորիս եպիսկոպոս Տարօնոյ և Գեր։ Աբրահամ եպիսկոպոս Դերձակեան։ Դամբանականը խօսեցաւ Գեր։ Գրիգորիս սրբազան։ Հանդուցեալին մարմինն ամփոփեցաւ իւր նախնեաց դամբարանին մէջ։

Պալատու Խորենեան երկսեռ վարժարանի մրցանակաբաշխութեան հանդէսն կատարեցաւ այս կիրակի Ս։ Հրեշտակապետ եկեղեցւոյն մէջ։ հանդիսին կը նախագահէր տեղւոյն Քարոզիչ Արժ։ Մաղաքիա Ծ։ Վ։ Տերունեան որ հանդէսը բացաւ բացատրելով ժողովուրդեան՝ կրթական հանդիսին նշանակութիւնը։ վարժարանին սանք և սանուհիք՝ առաջնորդութեամբ երաժիշտ դասատու Քէրէստէճեան Տիգրան էֆէնտիի գեղեցիկ երգմը երգեցին, յետ որոյ վարժարանին դասատիրակ Սիսուան Գրիգոր էֆ։ ընդարձակ տեղեկագիր մը կարդաց, ծանօթութիւններ հաղորդելով վարժարանին տարեկան եկամտից և ծախսուց, դասատուց թուոյն և ուսմանց վիճակին վրայ, շնորհակալութիւն յայտնեց Թաղ։ Խորհրդոյն որ մեծապէս աշխատած է, ու Բարեգործական ընկերութեան որ ինչպէս ամէն տարի նոյնպէս և այս տարի 63 ձեռք զգեստ շինած էր, վարժարանի երկսեռ աղքատիկ ուսանողաց Զատկի առթիւ։ տեղեկագրոյ ընթերցումէն յետոյ, երգերու ընդմիջմամբ կատարուեցաւ մրցանակաբաշխութիւնն, երկսեռ ուսանողք Հայերէն, Թրքերէն և Գաղղերէն լեզուաւ ճառեր արտասանեցին։ այնուհետեւ վարժարանին նախորդ ուսանողներէն Պ։ Լեւոն Շէրիմեան դրաւոր ատենաբանութիւն մը կարդաց։

Խաւգիղի Քարոզիչ Արժ։ Տ։ Յակոբ Ծ։ Վ։ Փափազեան՝ նախագահ Ս։ Հօր հրաւիրմամբ վրայ օրուան հանդիսին պատշաճ ատենաբանութիւն մը ըրաւ, ըսելով որ թէև Պալատու և Խաւգիղի թաղերն իրենց նախնի ազիրաները չունին, բայց մասնաւորապէս կը ճանան իրենց քայր թաղեր զուգընթաց ընթանալ և աշխատիլ ճշմարիտ կրթութիւն մը տալու իրենց ապագայ սերնդեան, գովից Ուսուցչական խմբին աշխատութիւններն և խօսքը կնքեց մաղթանքներ ընելով վասն արեւշատութեան Վեհ։ Սուլթանին։ Հանդէսը փակուեցաւ Նախագահ Ս։ Հօր պատգամիչով։

ԱԶԳԱՆՈՒԼՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեան Հիմնադիր ժողովն ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ հիգշաբթի Յուլիս 20, ի Բերա, Ս։ Երրորդութեան եկեղեցւոյ խոր։ հրդարանն ի ժամ 6։

Օրակարգ

1։ Ընթերցում և վաւերացում նախորդ նստի առենագրութեանց։
2։ Ընթերցում դիւանական թղթակցութեանց։
3։ Նորոգ կազմակերպութիւն Դիւանի և Տնօրէն Խորհրդոյ։
4։ Բացումն ժողով տարեշրջանի։

Ազգ։ Հայ։ ընկերութեան
Հին։ Ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ
Մ։ ՄԻՀԷՆՏԻՍԵԱՆ Մ։ ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՆԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ։

Սուրիական Տրիպոլսոյ կառավարիչ անուանուեցաւ Աքեաի կառավարիչ Իպրահիմ փաշա։

Աքեաի կառավարիչ անուանուեցաւ Սուրիական Տրիպոլսոյ կառավարիչ Արիֆ պէյ։

Պէրութի կեդրոնական նախնական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ Սուրիական Տրիպոլսոյ նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազ Շաքիր էֆէնտի։

——

Պալաի աստիճան տրուեցաւ Ղալիպ պէյի, տնօրէն Արտաքին գործոց Նախարարութեան դատական ճիւղին։

Սանկիէ Միւմթազիսիզի աստիճան՝ Յամի փաշազատէ Պագը պէյի՝ անդամ Պետական Խորհրդոյ։

Սանկիէի երկրորդ աստիճան՝ Վիէննայի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Մէհմէտ պէյի, Սուրիոյ նահանգին Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն ձէվտէթ էֆէնտիի և Կրէտէի հանրային պարտուց վարչութեան տնօրէն Թահիր պէյի։

——

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Կրէտէի մաքսային տնօրէն Իպրահիմ Ազմի էֆէնտիի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Վիէննայի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար Նուսրէթ պէյի, արքունի շինուածոց ճարտարապետներէն Նիքոլաքի էֆէնտիի և Ցուսաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ։ Սբբիտիոն Լէվիտէսի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ հելլենացի դրագէտ Պ։ Ժորժ Նիսիաքասի։

——

ԿՐԷՏԷ

Այս աւուր Թարէքի մէջ հետեւեալները կը կարդանք։

Կրէտէի արդի կացութեան պատճառաւ հարկ դատուած է աւելցնել կղզւոյն զինուորական զօրութիւնը։ Հետեւաբար ասկից առաջ չորս և այս անգամ եւս նորէն չորս վաշտ զօրք ղրկուած են անդ, որով այս ութ վաշտն աւելցնելով ի Կրէտէ դտնուած 12 վաշտին վրայ, կղզւոյն զինուորաց թիւն եղած է քսան վաշտ։

* *

Երէկ գիշեր Պաղէ շոգենաւով մայրաքաղաքէս Կրէտէ պիտի ուղեւորէր Արտաքին գործոց Նախարարութեան դատական ճիւղին տնօրէն Ղալիպ պէյ, որ օգնական կարգուած է Կրէտէի կուսակալութեան փոխանորդ անուանեալ Եանեակի կուսակալ Բիզա փաշայի։

Ղալիպ պէյի կ'ընկերանայ Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամներէն Ֆէրիդ Ճէվատ փաշա։

——

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Սպանիական կառավարութիւնն Իզաբէլ Լա Քաթոլիք պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է օտար մամլոյ գլխաւոր դեր-տնօրէն Փափազեան Սիմոն էֆէնտիի որ կայսերական Իրատէիս արտօնուած է գործածել այդ պատուանշանը։

——

Ի Բ։ ԴՈՒՌՆ

Ռուսական, ֆրանսական, գերմանական, ռումանական, հոլանտական և սերպական դեսպանք երէկ Բ։ Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսին եւ Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ։ Սայիտ փաշայի հետ։

——

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Միլան թագաւորը Վլասթոներու տունը վարձած է ի Եէնիգիւղ ուր պիտի դայ բնակիլ մի քանի ամիս, Եւրոպայէ վերադարձին։

* *

Այն ճեպընթաց կառախսումին մէջ՝ որով Սերպիոյ հրաժարեալ թագաւորը մեկնած էր Կ։Պոլսէն, կը դրուեր նաև Պուկարիոյ իշխանին մայրը՝ Քլիմանթին իշխանուհին, որ անդ նշանած էր Փիլիպէէն։ Ֆէրտինանտ իշխանն ըստ սովորութեան մինչեւ Զարիպրոտ կ'ուղեկցէր իւր մօր։ Այս զուգադիպութիւն դիպուածի արդիւնք էր լոկ։ Թէպէտ Միլան թագաւորը կոմն Թագօվօ ծածկանուն ներքեւ կը ճանրորդէր, այսու հանդերձ իշխանը չուզելով որ Ն։ Վեհափառութիւն պուկարական հողէն անցնի առանց իւր յարգանքը մատուցանելու նմա, իւր արքունեաց մարէշալ ալ Ֆօրաս կոմսը ղրկեց բարի գալուստ մաղթելու համար։ Ցայնժամ թագաւորը փոփոխ յայտնելով տեսակցութիւն մը ունենալ իշխանին հետ, Ն։ Բարձրութիւն գնաց ընդ առաջ թագաւորին որ ինքն ալ իր կողմէ թողած էր իւր դտնուած վակօնի սրահն և կ'երթար ընդ առաջ Պուկարիոյ իշխանին։ Թագաւորն ու իշխանը գորովալիր կերպիւ գրկախառնեցան և յետոյ դնացին իշխանին վակօնն ուր ժամու մը չափ տեսակցութիւն մը ունեցան որ կառախսումին Զարիպրոտ ժամանմամբ միայն ընդհատուեցաւ։ Ցայնժամ, թագաւորն՝ իւր իսկ խնդրանօք ներկայացուեցաւ Բլէմանթին իշխանուհւոյն որում իւր յարգանքը մատոյց։ Այս տեսակցութիւններէ յետոյ, իշխանը՝ թագաւորն իրեն յատուկ վակօնն առաջնորդեց ուստից Ն։ Վեհափառութիւն կայարան իջաւ և ուրկէ ինք և իշխանը փոխադարձաբար մինանց ներկայացուցին իրենց ուղեկցող պաշտօնատարները։ Կառախումբը ճամբայ ելնելով, քառորդ ժամէն հասաւ սերպերէն-պուկարական սահմանագլուխն ուր իշխանը վերստին Միլան թագաւորին քով երթալով։ իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

——

ՀՐԴԵՀ

Աֆիոն Գարահիսարի մեծ հրդեհէն պրած են 1000ի չափ խանութներ, 100 տուներ և մէկ քանի մզկիթ, վարժարան ևն։ Ամբողջ շուկան մնիր դարձած է։ կ'ըսուի թէ բազմաթիւ մարդեր բոցերու մէջ պրած են։ Բազաքին այն մասն, ուր տուներ կը դտնուին, շատ վնասուած չէ։

——

ԱՑՏԸՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՐ

Զմիւռնիոյ լրագիրք կը ծանուցանեն թէ կայս։ կառավարութիւնը փափաքելով տեսնել որ երկիրն ըստ կարելւոյն մեծագոյն արդիւնքներ ձեռք բերէ երկաթուղիներէն՝ հնձոց փոխադրութեան համար որք այս տարի լաւագոյն արդիւնք մը կը խոստանան Այդրընի նահանգին ներսերը, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան միջոցաւ արտօներ է երկաթուղեաց ընկերութիւնը (Օթոման Բէյլուէյ Գոմբէնի) երկրորդ ճիւղ մը հաստատել իւր գլխաւոր գծին վրայ, այն է Դրզղը-Բէգլիքէն մինչեւ Աբբա, որ վաթսուն մղոն (ինքնաուսնվեց քիլոմէտր) հեռաւորութիւն ունի Սերայքէօյէն։ Մինչեւ ի Տիներ հաստատուելիք գծին մնացեալ մասին շինութիւնք եւս փութով առաջ կը տարուին։

——

ԱՆԳԼ։ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Ամբողջ դեսպանական մարմինը, անգլիական գաղթականութեան երեւելիք, և Բերայի ու վերին Վասփորի բարձր դասն, յոր կը նշմարուէին ի մէջ այլոց Հայիմ փաշա և Միւղիրիս փաշա, շաբաթ օրը, միջօրէին յետոյ համախմբուած էին անգլ։ դեսպանատան պարտիզին մէջ, ի Թարապիա, ուր Լէտի Հուայդ դաշտային հանդէս մը կուտար Կայլէսի իշխանին անդրանիկ դստեր՝ Լուիզ իշխանուհւոյն ամուսնութեան առթիւ։ Այս առթիւ ներկայք իրենց խնդակցութիւնն յայտնեցին նաեւ առ դեսպանուհին, իւր ազաքինմանն համար։ Պարտիզին այն կողմն ուր Սըր Ուիլիէմ Հուայդ և Լէտի Հուայդ կ'ընդունէին իրենց հրաւիրեալները, փառաւոր շքանեղան մը պատրաստուած էր։ իսկ ուրիշ մէկ կողմն թէբանեի նուագածուաց խումբը գեղեցիկ կտորներ կը նուագէր։ Ուրիշ մասը մտնելուն մօտ հրաւիրեալք հրաժշտ ուտին, շնորհակալութիւն յայտնելով իրենց եղած սիրալիր ընդունելութեանն համար։

Նոյն օրը, դաշտային հանդիսին սկսելէն քանի մը ժամ առաջ, Սըր Ո։ Հուայդ հեռագիր մը ստացած էր Կայլէսի իշխանէն ի պատասխանի իւր շնորհաւորագրոյն։

——

ԿՐԷՏԷԻ ԼՐԱԳԻՐՔ

Կրէտէի կուսակալութիւնը միամեայ դադարման դատապարտեր է Հանեայի մէջ հրատարակեալ Լէֆթ-Օէն և Բէթիմիզի մէջ հրատարակեալ Բարէ-ֆ։ լրագիրն։

——

ՄԱՎԶԻՐԵԱՆ ՀՐԱՑԱՆՔ

Ըստ տեղեկութեանց Մանչէսթրի, վերջին շաբաթուն Կ։ Պոլիս հասած 54 մնուակ մավզէրեան հրացաններուն վրայ վէճ ծագեր է Մավզէրեան զինագործարանին և Սպարապետի Դրան միջեւ որ կը դանգատի եղեր թէ յիշեալ հրաղենք յառաջագոյն ղրկուածներուն համանման չեն։ Կ'ըսուի թէ այս առթիւ Սպարապետի Դրան կողմէ բարձրատիճան պաշտօնատար մը պիտի ղրկուի ի Գերմանիա, յիշեալ զինագործարանին հետ բանակցելու համար։

——

Տ։ ԿԱԼԻՆԻԿՈՍ

Աղեքսանդրիոյ Յունաց հրաժարեալ Պատրիարք Տ։ Կալինիկոս որ երկար ժամանակէ հետէ առանձնացեալ կ'ապրէր ի Միտիլլի, վերջին օրերս մեռեր է այդ կղզւոյն մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը կատարուեր է մեծ հանդիսիւ և ծախքը, կայսերական հրամանաւ, հոգացուեր է Վեհ։ Սուլթանի մասնաւոր Արկղէն։

——

ՄԱՐՍ-ՖՕՍԹՐՕՄԱ

Ռուսիոյ հիւպատոսական դատարանի նախագահ Պ։ Լակօվաքի անցեալ երկուշաբթի յայտարարած ըլլալով թէ Մարս-Ֆօսթրօմա շոգենաւուց բաղխմամբ բացուած դատին դատաստանութիւնք վերջացած են, դատարանն յետ այնորիկ զբաղեցաւ իւր տալիք վճռովն։ Վճռագիրը չպիտի կարդացուի դատարանին մէջ, այլ Ռուսիոյ հիւպատոսական դատարանաց սովորութեան համաձայն՝ պիտի հաղորդուի երկուց կողմանց։ Վճռագրոյն վերաբերեալ պաշտօնագիրք դեսպանին յանձնուած էին ի վաւերացումն և հաւանաբար դատարանի վճիռն այսօր վաղը կը հաղորդուի Մարսիլիա Ֆօսթրօմի վաստակաւորներուն։

——

Պէրութի նորընտիր կուսակալ Ազիզ փաշա իւր պաշտօնատեղին ժամանելով մեծ հանդիսիւ տեղի ունեցեր է նորա պաշտօնը վաւերացնող կայս։ հրամանագրի ընթերցումը։

Տեղւոյն նախորդ և Բաղէշի նորընտիր կուսակալ Ռէուֆ փաշա ևս ճամբայ ելած է դէպի իւր նոր պաշտօնատեղին։

—Բաղաքապետութիւնը տեղեկանալով որ ի Կէյլզէ պաճարախտ երեւան ելած է, անասնարյուծիր ղրկած է անդ այդ ախտին ճարակումն արգիլելու համար։

—Ոտիկանութիւնն երէկ Եէնի-Գարուի մէջ ձերբակալեց 10-12 անձինք, որք, հակառակ եղած արգելքին, Եէնի-Գարուի բացերը ծովը մտած էին։

—Երէկ ի Պոլիս Պալըգբազար ոստիկանք ձերբակալեցին Թալաթ անուն Թուրք պատանի մը որ քալելու անկարող ըլլալու չափ գինով և սրունքէն վիրաւորուած էր։

—Քիմիագէտ գնդապետ Պոնկովսքի պէյ, որ ի Բարիզ գուտարելի գիտական համաժողովին օսմանեան պատուիրակ կարգուած է, երէկ իրիկուն Փարիզ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։

—Երէկ իրիկուն եւրոպական կառախումբով Փարիզ ուղեւորեցան սպայակոյտի Ֆէրիզ Շաքիր փաշա և Տօքթ։ Զամպաքօ փաշա։

—Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ։ Սայիտ փաշայի որդին և Պրուսէլի օսմանեան դեսպանատան զինուորական կցորդ Շէրիֆի պէյ մէկ քանի օրէն Պէլճիա կ'ուղեւորի Ներկայ գտնուելու համար ի մօտոյ անդ կատարելի զինուորական փորձերուն։

—Բ։ Դուռն ամերիկեան դեսպանատան յանձնած է այն հրամանագիրն որ կը վաւերացնէ Պոլսոյ ամերիկեան նոր հիւպատոսի պաշտօնը։

—Անցեալ չորեքշաբթի օր ի Սարքեար Բաղար Պաշը Լէոնիտի անուն քսանամեայ յոյն մը ծովուն մէջ լողացած պահուն խեղդուեցաւ։

—Անցեալ երկուշաբթի օր Յունիսնուպտիս, ի Կէլիպոլիս և ի Տէտեպաղ երկրաշարժի թեթեւ ցնցմունք զգացուած են։

—Արզընի գաւառին մօտ, տեղացոյ խնդրանաց համաձայն Սէլիմիյէ անուն նոր գիւղաքաղաք մը հաստատուած է։

—Եղեռնագատ ատեանը չորս տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտած է Մէհմէտ անուն գնչու մը որ ի Պոլիս Դանթարճըլար թաղը ախոռի մը մէջէն գողցած էր կառք մը և զայդ մը ծի։

—Կայս։ պալատան բարձրագոյն պաշտօնեայներէ մին անցեալ օրս ի Պոլիս Շէհրէմինի թաղը գնաց և կարօտելոց բաշխեց Վեհ։ Սուլթանին կողմէ շնորհեալ դրամական պարգեւներ, հաց, միս և այլն։

—Սեբաստիոյ կուսակալութիւնն, ըստ կայս։ հրամանի, նահանգին բոլոր քաղաք, գիւղաքաղաքաց ու հանրային չինքերու լուսանկարները հանած և ուղղակած է ի կայս։ պալատ։ Եւ գոմասիայի լուսանկարք ևս պատրաստուած լինելով ի ժամայ պիտի ղրկուին։

—Բաղէշի Խուլթ գիւղախմբի քիւրտերուն և ուրիշ քիւրտ ցեղի մը միջեւ կռիւ մը տեղի ունենալով վերջինք առաջնոց արջառներն յափշտակած են։ Արջառներն նոյն ցեղին ձեռքէն առնուելով իրենց տեսարց տրուելու համար կը յանձնուին տեղական կառավարութեան, որ հարկեւոր հրամանները կուտայ ձերբակալելու համար յափշտակողները։ (Սէրվէթ)

— Սօվուգ։ Պուլաղի (Պարսկաստան) օսմ։ հպատակ վաճառականներէն Թոմա էֆէնտի տեղւոյն օսմ։ պատուակալ հիւպատոս անուանուեր է։

—Տիարպէքիրի Լբճէ գաւառակին չորսկայքն ասպատակող Շէյ Մուսթաֆայի որդիք անուն վեց աւազակներէ չորսը ձերբակալուեր և երկուքը խոցս տուեր են։

—Կայս։ կոստավարութիւնն արգիլած է Թարսի ի յուլիս 20 և 22 թիւերուն մուտքն ի Թուրքիա։

—Պուլկարական գործակատար Պ։ Վուլքովիչ շաբաթ իրիկուն կառախումբով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէն ի Սոֆիա ուսումից ելրոպա պիտի ուղեւորի։

—Օսմ։ կայս։ Պանքայի Ադր։ Պոլսոյ ճիւղին տնօրէն Պ։ Ֆարասն իւր կնոջ հետ մայրաքաղաքս եկած է։

—Ոտիկանութիւնը Երուսաղէմի մէջ ձերբակալեր է երկու մարդիկ որք մասնակցութիւն ունեցած էին Թօխաթ առագաստանաւուն մէջ գործուած ծանր ոճրոյն։ Ասոնք Ֆրանկուլի և Նիքօլա անուամբ երկու չարագործներ են որք կեղծ անուամբ Երուսաղէմ փախած էին։

—Կայս։ հրամանաւ ինչպէս Էրզրում հեծելազունդը նոյնպէս բոլոր զօրաբանակաց հեծելազօրաց առաջին գնդերը նիզակներով պիտի զինուին յետ այսորիկ։

—Զորս ու կէս ամսուան մէջ թէ՛ ի Պոլիս և թէ ի շրջակայս 140 ի չափ մզկիթներ և այլ կրօնական հաստատութիւններ նորոգուած են։

—Եւմտական նախարարութիւնն հրահանգ ուղղած է ամէն կողմ ծանուցանելով թէ նահանգաց հաշուակալներու օգնականը, գաւառաց հաշուակալութեանց առաջին քարտուղարք և գաւառակաց մալ միւտիրիները պիտի կարգուին նախարարութեան ընտրութեամբ։

—Տասնի չափ քահանաներ ու չարագործներ երէկ հեռաւոր վայրեր աքսորուեցան ոստիկանութեան ձեռամբ։

—Երկրագործական դրամատան Մշոյ ճիւղին տնօրէն կարգուած է Մալազկերտի մալ միւտիրի Հաճի Իսմայիլ էֆէնտի։

—Քանի մը օր առաջ, լաւ հագուած մանկամարդ Թուրք կին մը Գումգարուէն նաւակ նստաւ Ֆանարաքի երթալու համար։ Նաւակը Գաղաղ-գիւղի բացերէն անցած ժամանակ, թրքուհին խնդրեց նաւավարէն, որ հայ մ'էր Մարտիրոս անուն, զգուշաւոր շոգենաւէն որ իրենց կողմ կուգար։ Մարտիրոս գլխիկոր եղին դարձուց և կինը այս շարժումէն օգուտ քաղելով ծով նետուեցաւ։ Սակայն նաւավարն յ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՊՈԼԱՆԺԷՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԳԱՒԱՌ. ԺՈՂՈՎՈՑ

Փարիզ, 27 յուլիս.

Հոս. Պուլանժէ ինքզինք ընտրելի առաջարկեց 135 շրջանակներու մէջ՝ գաւառական ընդհանուր ժողովոց ընտրութեան առթիւ։

(Իբր 1,500 շրջանակներ (+ՆԴԲ) կը մանակցին այս ընտրութեանց։ Ծ. Թ.)

Փարիզ, 29 յուլիս.

Այսօր կատարեցան գաւառական ընդհանուր ժողովոց ընտրութիւնք։

Ցարդ 420 շրջանակաց ընտրութիւնք ծանուցեալ են։ Հանրապետականք և Միապետականք իրենց առաջուան դիրքերը կը պահեն։ Այս 420 ընտրութեանց 37ն համեմատական ենթակայ են։

Հոս. Պուլանժէ ընտրուած է եօթն շրջանակներու մէջ։ Ընդհակառակն, չէ կրցած ընտրուիլ 47 շրջանակներու մէջ, (ուր ինքզինք ընտրելի առաջարկած էր)։

Նշանակելի ո՛և է դիպուած չեղաւ։

ՊՈԼԱՆԺԷԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ, 29 յուլիս

Ընդ-ռիթիւ Գաւառական ժողովոց.—Հազար երկու հարիւր ընտրութեանց արդիւնք ծանուցեալ են այժմ։

Հոս. Պուլանժէ, որ ինքզինք ընտրելի առաջարկած էր 1,500 շրջանակաց 135ին մէջ, միայն տասն երկու շրջանակներու մէջ ընտրեցաւ։

Պահպանողականք քսանի չափ աթոռներ շահեցան Հանրապետականներէն։

* *

Պրուքսէլ, 27 յուլիս.

Հոնդ-լեբէ դիւանաւոր, յորում կը գտնուէր Վիլհէլմ Կայսր, այս առաւօտ Վիլհէլմհաւէն հասաւ նորվեկեան պտոյտէն։

Փարիզ, 26 յուլիս.

Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Սկիւլլէր այս առաւօտ ընդունեց զՊ. Լոկառ Վինսէնթ, անգլիական եկեղեցական պատուիրակն յեգիպտոս։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 18 յուլիս
Դահեկան

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

Երէկ երկայ գոց. (Միայց. Ս. Սէրի		17	22
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	17	22 1/2
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17	22 1/2
Կէս օրին	»	17	22

ԻՍԹԻԽՐԱՋԻ ՏԱԽՍԻԼԻ

Երէկ երկայ	44	30
Այս առաւօտ	44	30
Կէս օր	44	30

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	28	
»	B. »	16	10
»	C. »	17	22 1/2

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4	14
Քրէտիթ ժէնէրալ	Օսմ. »	8	25
Պանք տը Գոնս	» »	7	12
Սօս. Շանժ է վայէօր	» »	4	27
Թրամուէյ	» »	457	1/2
Բուսվէլի երկաթուղի	Ֆր.	59	50
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—	—
Բաժնեթուղթ Լավրիօմի	»	103	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100	
20 ֆրանկոց	»	87	30
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Իմբերիալ	»	90	5
Քրիմից	»	51	10
Բուսվիի երկաթուղի	»	8	86
» արծաթ	»	74	
Մեջ. արծաթ. (տարբ)	»	168	22
Վեցնոց	»	104	
Հինգնոց	»	103	20
Մեթալիք	»	102	20
Թասիֆիէ	»	8	30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 29 Յուլիս ժամ 5 վայր. 15 երկայ

Անգլ. քոնսոլիտ	98	9/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	16	
» » » գոցուեցաւ	16	1/16
» » » Ա.	28	
» » » Բ.	16	1/2
» » » Գ.	15	7/8
Օթման 1871	91	1/2
Փոխառութիւն 1877	99	3/4
Պանք Օթման	10	1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	100	
Եգիպտական միացեալ (ԻՆԻՖԻԷ)	99	1/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	103	7/8
Տպրաս Սանիէ	83	5/8
Տօմնիալ (փոխառ. Բօշլիա)	102	1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25	34

Վիեննա, 29 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121	10
Օսմանեան երկաթուղի	31	40
» Բէժիի բաժնեթուղթք	108	

Բարիզ, 29 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երկայ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	105	05
» 3 %	84	50
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16	12 1/2
» » » գոցուեցաւ	16	12 1/2
» » » Բ.	16	
» » » Գ.	16	
Օսմանեան երկաթուղի	60	
» Բէժիի բաժնեթուղթք	—	—
Պանք Օթման	507	50
Գրեսի Լիոնէ	676	25
» Ֆոնսիէ	1260	
Գոնդուսա տ'Լյուգանք	78	75
Սուէզի ջրանցք	2270	
Ռուսական 5 % 1877 ի	—	—
Իտալական Ռանթ	93	20
Սպանական (արտաքին)	71	3/4
Եգիպտական միացեալ	448	75
Բրիօրիթէ Թիւրք	445	
Հելլենական 5 %	459	37 1/2
Ձեք Լոնտրայի վրայ	25	14

ԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Մանկավարժէք —Ռուսահայք ու Պօլսոյ Հայ երիտասարդութիւնը։ — Ֆռանսական դաստիարակութիւնն ու գրականութիւնը։ — Բօլ Պուռժէ։ — Դարձեալ մանկավարժէք։

Պարիզի մէջ անցուցի այսօր կամ օրուանս մեծ մասն։ Նախ պարիզի մը մէջ, ուր ծառեր կայնն և մենք կայինք, երկու Հայուհիք՝ կրթական խնդրոյն համար խանդավառ։ Կը խօսակցէինք այլ և այլ խնդրոց վրայ։ սակայն մեր խօսակցութեան կեդրոնն էր··· Պարտէզն։ Այո՛, Պարտէզն։ «Երկու ուսումնական Հայուհիք երբ միանան, ի՞նչպէս կրնան դլխաւորաբար Պարտիզի վրայ խօսիլ, երբ մանաւանդ այդ ուսումնական Հայուհիք ազգային դաստիարակութեան հոգն հիւանդութեան աստիճան ունին։» Պարտէզ ու պարտէզ կայ, սիրելի ընթերցո՛ղ։ Երբ դաստիարակուհի մը (զի խօսակիցս վկայեալ դաստիարակուհի մ'էր) ու կէս-դաստիարակուհի մը՝ որպէս եմ ես՝ իրար դան, նախընտրաբար բուսաբանութեան վրայ չեն կրնար խօսիլ անշուշտ։ կրթութեան վրայ պիտի խօսին նախընտրաբար, այո՛։ Այլ կրթութիւնն ո՞ւր կը սկսի։ ո՞չ ապաքէն ՊԱՐՏԻԶԻ մը մէջ։ Ահա՛ ինչ որ դեռ բաւական ընթերցողներ չեն դիտեր։ ահա՛ ինչ որ բաւական ընթերցողներ չեն ըմբռներ։ ահա՛ ինչ որ ընթերցողը ոմանք ալ չեն ուզեր։

Ընթերցողաց առաջին դասուն (որ ամենէն երանելի՛ դասն է) կը շատանանք ըսելով թէ, մանկունք պարտիզի մէջ կը սկսին ուսանիլ ա՛յն երկիրներուն մէջ (ընթերցողաց այդ խոնարհագոյն դասէն տարբեր կերպիւ երանելի՛), որոնք մանկական մարմնին ու միտքն ու սիրտն ամեն բանէ աւելի հոգածութեան առարկայ ըրած են։ ա՛յն երկիրներուն մէջ, ուր մարդիկ բնութենէն կ'առնուն իրենց օրէնդրութեան հիմունքն, և իրենց օրինակուան հաւասարապէս բանավարութեան ու փոքառութեան նուիրագործուին։ ա՛յն երկիրներուն մէջ, ուր ուսուցիչը ուսուցանելո՛ւ հետամուտ են քան ուսմունք ուսանողաց ծախելո՛ւ, ուր ծնողք կը պահանջեն որ իրենց զաւակունք դպրոցին մէջ ստանան մանաւանդ թանձրացեալ իրաց ծանօթութիւնն և ուսանին մանաւանդ կենաց օրէնքները քան թէ գոց ընեն վերացեալ անուններ կամ սահմաններ՝ որոց սահմանեալք անորոշագոյթ և անիմանալի են։ Այսպիսի հաղուագիւտ երկիրներու մէջ, ուր դաստիարակութեան ուղղութիւնն է ծանօթէն անծանօթին, թանձրացեալէն վերացեալն, կամ՝ պարզագոյն այբենարանական բացատրութեամբ՝ «Է» + «ին»։ այսպիսի երկիրներու մէջ՝ ուր կրօնք և իմաստասիրութիւն հաւասարապէս կը պաշտպանեն Մանկավարժութիւնն, ուր Մանկավարժութիւնն, այո՛, անուն մը չէ՝ որ քանի մը դիմոց դրուածոց մէջ ցանցառաբար երեւի, այլ ուր Մանկավարժութիւնն ի շարս գիտութեանց պաշտօնապէս և իրապէս ընդունուած է, ուր մանկավարժութիւնն ոչ միայն գիտութիւն այլ և հաւատք մ'է։ այդպիսի երկիրներու մէջ՝ կ'ըսեմ՝ մանուկն երբ օրօրոցէն ու մայրական ծոցէն հեռացնեն, երկու ծաղկատունկի մէջտեղ դնելու համար է, ծաղկանց ու դալարեաց մէջտեղ։ Ծառ մ'իր դալսոյն հովանի կուտայ, մատաղ մանկան խարտեաշ դէլխուն։ Ջրվէժ մ'իր ճակատուն՝ զովութիւն։ թռչունն երգի դաս կուտայ։ մեղուն գեղեցկագիտական գործնական դասերուն կը խառնէ կը քաղցրախառնէ մեղրանոյշ դասեր երգաձայն՝ աշխատասիրութեան ու կարգապահութեան։ Ու կը հարցնէ տղան··· Որո՞ւ կը հարցնէ։ խոնարհ վարժապետին, էօսէֆէ՞ն, Ռօքէլէ՞ն, հրեշտէ՞ մը։ Ո՛Չ, մանուկն՝ հրեշտակի մը, շնորհալի գեղաժպիտ աղջկան մը կամ խոհական այլ խնդուսերես ու խայտագին կնոջ մը պիտի հարցնէ։

«Այս ծաղկին անունն ի՞նչ է։ այս ծաղկին գոյնն ի՞նչ է։ Այս տունկին տերևունքն ինչո՞ւ դեղեր են։ Թռչունները ո՞ւր կը պառկին։ հաց չեն ուտե՞ր։ Ջուրը չե՞ն խմեր։ մայր ունի՞ն։ որքա՞ն կ'ապրին։ Ջրվէժին ջուրն ինչո՞ւ այնքան վեր կ'ելլայ ու դաւաթին ջուրը չելար վեր։ աւազանին ջուրը ընտո՞ր կ'երերայ, քանի որ մէ՛կը չի խառներ անիկայ։ ձուկերն ընտո՞ր կրնան ջուրին մէջ կենալ, երբոր թռչունները կը խղդուին հոն, երբոր մարդիկները կը խեղդուին հոն։ Մեղուներն ալ թռչո՞ւն են։ թեւ ունին, բայց չեն երգեր։ ձայն կը հանեն իրաւ, բայց երգ կրնայ ըսուիլ ադ ձայնը։ կը խայթեն, ցաւ կը պատճառեն։ միւս կողմանէ մեղր կը չինեն, ամէնէն անուշ բանն՝ որուն համար կը խնդենանք։ թէ՛ չար են թէ բարի, ինչո՞ որ կրնայ ըլլալ ատիկայ։ մեղրը ինչո՞ր կը չինեն։ այդքա՞ն բան ո՞ւրկէ կը հանեն այնքա՞ն բարակ ու փոքրիկ այն արարածները։ մենք մեղր չենք կրնար չինել, մենք ագէկ են մեղուները։ իրենց ձայնը ճանճի բզզիւնէն կը նմանի, բայց իրե՞նք, ան ին՝ չթեւնը, ոսկի թեւեր ունին։ չի վախնայի նէ, չի խայթէին նէ, բոլոր մեղուներն ալ կը բռնէի, մէկիկ մէկիկ կը համբուրէի, ու մէյ մը ալ թոզտր չէի տար։ անոնք ալ Աստուած ստեղծած է, Աստուած այնչափ փոքրիկ արարածնե՞ր ալ կը ստեղծէ, և այլն, և այլն»։

Մանկավարժին մէջ տղայք այսպիսի հարցումներ կ'ընեն, նիւթէ նիւթ ոստոստելով՝ որպէս յատուկ է նորաթիթիթ ուղեղներու։ կամ՝ եթէ նոր մտած են մանկապարտէզն՝ աւելի պարզ, աւելի նախնական հարցումներ կ'ուղղեն պարտիզպանուհւոյն։ «Նայէ՛, ան ի՞նչ է։ բռնէ՛։ բռնեցի։ ո՛ւֆ։» Պարտիզպանուհին հոն է, մարմնով ու մտքով ներկայ է պարտիզին մէջ (1), պատասխանելու համար մանկան ամեն հարցումներուն, գոհացնելու համար տղուն հետաքրքրութիւնն, որ՝ հազիւ գոհացած՝ նորէն նորափթիթ կը ծնանի, օրն հարիւր անգամ կը ծնի, և ամեն անգամ աւելի զօրեղ ու քաջառոյգ կը ծնի։ Պարտիզպանուհին մեղիւ կամ աշխուժիւ կը մտնենայ մանկան, կը մտնենայ մեղուն, կուտայ միջատին անունն։ Ու մանուկն ահա նոր հարցում մը կ'ուղղէ ցնծագին ոսկեթեւ միջատին վրայ։ պարտիզպանուհին՝ իր նոր պատասխանին մէջ՝ նորէն կ'անուանէ մեղուն։ մանկտին որ կը շրջապատէ դաստիարակուհին, որ իր քաղցրագոյն պարտիզպանուհւոյն բերանէն ընդունուած կենդանի դասեր օշարակի կամ նեկտարի միայն կրնան բաղդատուիլ,—ինչպէս օշարակ պիտի խմէր մանուկն, այո՛, այնպէս սորվեցաւ բառ մը, այնպէս սորվեցաւ բա՛ն մը, կամ՝ ուրիշ բացատրութեամբ՝ ստացաւ ծանօթութիւն մը։ Տղան, երեք տարեկան մանուկն (հաւատալի՞ բան է), առանց քերականական անուններն դիտնալու՝ բոլոր մասունք բանիներն ալ կ'ուսանի, թիւ չը դիտ՝ չորս գործողութիւն կը կատարէ, գրագիտութիւն չը կարդացած՝ նախադասութիւններ կը կազմէ, կը խօսի, բաղդատութիւններ կ'ընէ, մինչդեռ թաղային վարժարանին մէջ տասներեք տարեկան տղան նախադասութիւն մը չկրնար կազմել (դեռ երեկ այս խեղճութեան ականատես եղայ), չկրնար յաճախ անսխալ յատելում մ'ընել, «կարդիդ քանի՞երրորդ աշակերտը կամ աշակերտուհին ես» հարցման՝ զոր օրինակ՝ «եօթնինճին եմ» կը պատասխանէ (երթէ «օխանինճին եմ» չը պատասխանէ)։ Ու երբ բառ մը հարցնես թաղային դպրոցի աշակերտին, առարկայի անուն մը, հանապազօր տեսած մէկ առարկային անունն, հայերէնը չը դիտէ միշտ։ եթէ հայերէն անուն մը հարցնես, և եթէ դիտայ, համապատասխան տաճկերէն բառը կ'ըսէ։ բացատրութիւն չը կրնար տալ։ «Պապկայ, շաքա՞ր։» Պապկան կը պատասխանէ «Շաքար»։ «ԲաՀաղա՞ն, չէ՛ւէ՞։» «Շեւէր»։ Մեր թաղային վարժարանաց տղաք ի՞նչ տարբերութիւն ունեն թուրքակէն։ Խմստասէր մը սահմանեց զմարդն «անփեռուր կենդանի»։ մեր թաղային վարժարանաց ուսանողք ալ —նոյն իսկ ուսումնաւարտք յաճախ, աւա՛ղ, — չէի՞ն կրնար սահմանուիլ «անթեւ պապկայ»։ Այս սահմանին մէջ կրնան մնալ՝ հաղուագիւտ բացառութեամբք՝ Ցեարք ուսուցիչք ալ։ Ձըմարտութիւնն ամեն առն ախորժելի չէ լսել, այլ զուարճալի է՝ միշտ այսպիսի ճշմարտութիւններ ըսել···

* *

Ընթերցողներէս մին ինձ կը յիշեցնէ թէ խօսակցութեանս սկիզբն երեք կարգ ընթերցողաց վրայ խօսեցայ, և կը հարցնէ թէ ո՞ր կարգն աւելի բաղմութիւ է։ «Միամի՛ս հարցումն պիտ՝ ըսուի։ Ի՛նչ ալ ըլլայ, պարտ է պատասխանել։ — Սիրելի՛ ընթերցող, առաջին կարգն, այսինքն տղէսանեաց կարգն ամենէն ստուարաթիւն է, բայց ես գոհ եմ։ տգէսն հաղար անգամ իմաստակէ մը նախընտրելի է։ Եւ ես զղջացի ընթերցողներս կարգ կարգ բաժնելուս, քանզի միւս կարգերուն հետ խօսելու ոչ յօժարութիւն ոչ ալ կարողութիւն ունիմ։ Մանաւանդ մանկավարժուհի չեմ։ մանկավարժական գործեր կը կարդամ ու Մանկավարժական հանդէսին բաժանորդ եմ։ ահա այսքան։ Ընթերցողուհի մ'ալ կը հարցնէ։ «Ո՞ր պարտէզն էր ա՛յն ուր անցուցիք ձեր այսօրուան մէկ մեծ մասն։ և ո՞վ էր ձեր ընկերուհին այդ պարտիզին մէջ, ո՞վ էր մանկավարժուհին՝ որուն հետ խօսակցեցաք։» Ես կարծէի, համեստավայլ ընթերցուհի՛ս, թէ յայտնած եմ այդ ամենն։ Յայտնեմ ուրեմն։

Իւսկիւտարի Ս. Խաչ թաղի վարժարանի պարտիզին մէջ այսօր ինձ տրուեցաւ վայելել Ռուսահայ համաւաւոր պարտիզպանուն՝ Տիկին Մատակեանին ընկերութիւնն։ Բա՛ի՝ կարծեմ՝ թէ շատ բաներու վրայ խօսեցանք արժանայարդ Տիկնոջ հետ։ ի մէջ այլոց Պոլսոյ հայ երիտասարդութեան վրայ։ Ռուսահայ համակրելի մանկավարժուհին զարմացմամբ տեսած է թրքահայոց մայրաքաղաքիս մէջ երիտասարդներ կամ մանաւանդ պատանիներ որոնք Համալսարան մտած չեն, կանոնաւոր երկրորդական կրթութիւն մ'իսկ առած չեն, այլ որք մշակեալ միտք ունին, դատողութիւն ունին, հմտութիւն ունին, ու մանաւանդ տաղանդ։ ասի թրքահայոց յատուկ երեւոյթ մը կը համարի Ռուսահայ դաստիարակուհին։ Որ դէն անուն ունեցող զարգացեալ պատանեաց վրայ խօսեցաւ առհասարակ հիացմամբ, մանաւորապէս Բաշալեանի վրայ, զոր իրաւամբ կը համարի այդ սերնդեան յառաջապահն։ Տիկին Մատակեան ծանօթ երիտասարդի մը համար, որ ի Բարիզ պիտ՝ երթայ մանաւանդ իտալական ուսմունք ստանալու, «Կը վախնամ որ» բառ «գիտութիւնն իրեն մնասէ։» Համաւաւոր մանկավարժուհւոյն այս խօսքն ինձ յիշեցուց Հնդիկ իմաստնոյն վճիռն։ «Առանց դատողութեան գիտութիւնն անօգուտ է, որպէս հայելին անօգուտ է կոյրին»։ Տիկին Մատակեանի խօսքն անուղղակի քննադատութիւն մը նկատեցի ֆռանսական կրթութեան, մանաւանդ զի Ռէվէ՞ռ ֆէ՞ռ Մ՞ռ՞ի մէջ կարդացած էի Բարիզի բժշկական Համալսարանին անդամոց միոյն յետագայ տողերն։ «Այս վարդահոսուկ կրթութենէն տեսական արդիւնքներ չը կրնար սպասուիլ։ և, եթէ մանագիտական վարժարանք արժանեաց տէր այնքա՛ն մարդիկ կը հասցնեն, եթէ հոնկէ ելնող երիտասարդք կարող հանրային պաշտօնեաներ կը հանդիսանան, ի հեճո՛ւկս. իրենց առած դաստիարակութեան է և ո՛չ ի շնորհս այդ դաստիարակութեան։» «Թերեւս» կը յարէ գիտուն բժիշկն «իրենց մէջ առաւել ինքնատիպ մտքեր, առաւելաթիւ առաջնակարգ գիտուններ գտնուէին, եթէ բոլորն ալ վատուզիզ (mal dirigé) դաստիարակութեան մի միօրինակ կաղապարին մէջ զանգեալ չըլլային։ Այս ստիպողական ուսուցումն ուրիշ բանի յարմար չէ, բայց եթէ յառաջ բերելու ակնոցաւոր գիտանիներ, կարճատես, հիշող, թուանշաններով ու բանաձեւներով խծկուած, որք կը յամառին ամեն բան՝ դատողութիւն թէ իրողութիւն՝ հանրահաշուական հաւասարութեան մը կաւտիոնեան երկճիւղ փայտերէն անցընել, և որոց օրինակք կը գտնուին ամէն ասպարէզներու մէջ ալ։» Պ. Ժիւլ Ռոշառի յօդուածն երկու տարի առաջ հրատարակուած է։ «Հինցած է ուրեմն։» Ո՛չ, բաբէ՛։ երկու տարուան մէջ զգալի փոփոխութիւն, բարեփոխութիւն չէ կրած ի Ֆրանսա կրթական վիճակն։ Առաւել իսկ վատթարացած է այն։ քանզի՝ նոյն գիտնոյն բացատրութեամբ՝ բարեհորդմունք, որք հինգ-վեց տարին անդամ մը կը կատարուին, յաւէտ յայտագրաց ծանրաբեռնութեամբ կը թաղմանուին։—Դիպուածնի՞նչ կապեր կը դանէ կամ կը դնէ խոյհրդածութեանց։ Տիկին Մատակեանի ձեռքը կար Բօլ Պուռժէի նոր վէպն յաւէտ հոգեբանական։ Արդ, ժիւլ Ռոշառ ֆրանսական այդ վատուղիզ ու վատառողջ կրթութեանն արդիւնք կը համարի՝ զուտ մարմնական հիւանդութիւններէ զատ՝ չլսխատարութիւնն, հոգեւախտութիւնն, յոռետեսութիւնն, ամենէն ալ գրեթէ մեկ հիւանդութիւն, որոյ նրբագոյն ներկայացուցիչն է Բօլ Պուռժէ։ «Հիւանդութեան ներկայացուցիչ» կ'ըլլայ։ Կ'ըլլայ մեր ինենաասներորդ դարուն մէջ։ Մեր այս տարօրինակ դարուն մէջ այն հակասութիւնն ալ կը դորձէ մարդ թէ՝ դատապարտելով հանդերձ կրթական դրութիւն մը, այդ կրթութեան արդասիքն եղող դրականութեան մէջ կը մնառէ իր հաճոյքն։ Ամենքս ալ դատապարտենք կ'աղաղակենք, դատապարակութիւն առողջապահիկ առողջարար մտաց, և Բօլ Պուռժէ կը կարդանք։ Իմ ձեռքս ալ կայ, այո՛, Բօլ Պուռժէ։ իմ կարդացած հատորս ալ այս տարի հրատարակուած է, զի որքան նուրբ այնքան առատ է այդ ազիտաբե՛ր հեղինակն։ իմ կարդացած հատորս է Etudes et portraits։ Փութամ ըսել սակայն թէ Տիկին Մատակեան՝ կին սիրող դրականութեան՝ մանաւանդ հետաքրքրութեան կ'ընդհանուր Բօլ Պուռժէն։ իր խելքն ու միտքն իր գոյութինվրայ է, հոգւով ու մարմնով իր Պարտիզին մէջ է Տիկին Մատակեան։ Նա ջերմ հաւատք, հաստատուն հաւատք ունի լաւ ուղղեալ դաստիարակութեան մը վրայ, որոյ հիմունքն առ մեզ կը դնէ ահա։

* *

Իր պարտիզին մէջ՝ ըսի։ սխալեցայ։ պէտք էր ըսել՝ իր պարտէզնեռուն մէջ է Տիկին Մատակեան հոգւով ու մարմնով։ Անդրանիկ մանկապարտէզն, իր մանաւոր ծաղկոցն, ի Գատրքէյ հաստատուած է՝ յայտ է ընթերցողաց։ Իւսկիւտարի մէջ ալ, Իւսկիւտարի Ս. Խաչ վարժարանին մէջ՝ ոորն վարժարանն նշանաւոր Հոգաբարձութեան կողմանէ կոչուած է մանկանուէր Տիկինը մանկապարտէզին հաստատել։ Հաստատուած է մանկապարտէզն։ Ցուլիս 1ին բացուեցաւ, որպէս ծանուցին օրաթերթք։ Ս. Խաչ թաղի վարժարանի պարտիզին մէջ բաւական խօսակցէլ յեայ Տիկնոջ այլ և այլ նիւթոց, հայ երիտասարդութեան, հայ դրականութեան, այլ մանաւանդ մանկապարտիզի հաստատութեան վրայ, գայթնք տեսնել միւս պարտէզը, Մանկանց պարտէզ կամ Մանկապարտէզն։ Հրաշալի բառն ո՞ր պարագային վերապահենք, եթէ ներկայ պարագային մէջ չը գործածենք զայն։ Ամիս մը չը կայ, կէս ամիս չը կայ, որ բացուած է ծաղկոցն։ և արդէն երեք տարեկան տղաք, որոնք՝ աւելորդ է ըսել՝ բացարձակօրէն ոչնչ գիտէին, յաւելում ու բարձում կ'ընեն արդէն, գիտեն՝ զոր օրինակ՝ նապաստակն ի՞նչ է, ի՞նչ կ'ուտէ, ո՞ւր կը բնակի, որո՞ւ կողմէ կը սպաննուի, ինչո՞վ կը սպաննուի։ Եռամեայ մանկիկն ո՛ւր, և ո՛ւր այս բառերն, նապաստակ, կաղին, անասա, պարդ, հրացան։ Որքա՞ն ուսումնականք մեր մէջ պիտի խոստովանին թէ վեցամեայ հասակին մէջ ալ այդ բառերն իրենց անծանօթ էին։ Ինչ որ աւելի նշանակութեան արժանի է, որքա՞ն ուսումնաւարտ աշակերտներ այսօր թաղային վարժարանաց չը գիտեն թէ թուղթն ի՞նչպէս կը շինուի։ Տիկին Մատակեանի ծաղկոցին երեք տարեկան մանկիկն, այո՛, խաղալով խնդալով, առանց բառ բնտելու, կ'ըսէ քեզ թէ թուղթն ինչպէս կը շինուի։ Վասն ալ այդ մանկունք պարտիզպանութիւն պիտի ընեն, անասնաբուծութիւն պիտի ընեն, ատաղձագործութիւն պիտի ընեն, ևն։ միշտ պիտի շարժին, միշտ առարկայէ մը այլ առարկայի պիտ՝անցնին, միշտ երգելով։ քանզի մանկութիւնն՝ ըստ գիտութեան՝ երեք թըշնամիներ ունի, անշարժութիւն, լռութիւն, սեւեռումն։ Եւ ահա Մարմինն, որ մտքին կ'ըսէր «ծառայ եմ, ամենախոնարհ ծառայդ եմ», կրթական նոր դրութեան շնորհիւ մտքին միշտ բարիք պիտի գործէ մարմինն, այո՛, արհամարեալ այն մարմինն, արտաքսեալ մեր կրթական յայտագիրներէն, որ յաղթանակաւ ուրուրեն կը մնայ հոն։ «Հոգին ու մարմինն երկու նժոյգներ են, ոյք պարտին հաղթեցաց ըլլալ՝ կառքն իր նպատակին վարելու համար։» Երբ մարդ կը խորհի թէ Պլատոն իր այս խօսքին մէջ կը պատկերացներ Հելլենդաստիարակութիւնն, անդա՛մմ՛ալ կը գոչէ թէ՝ մարդկութեան առաջնորդ հանդիսանալու արժանի էր արդարեւ մեծ այդ ժողովուրդն։

ՄԵԼԱՆԻԱ

ԱԶԴ

Ֆոպան չոգենաւը, նաւապետ Փրիոր, Լիվերբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Է.Տ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գ. Ֆոպալ Ֆոպանի ընկ.

ՍԿՈՊԻ ՄՕՌԻՒ ՁԵԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Նիւյորք, Գ. Պրիս, 13 գեկտ. 1888

Պարոնայք Ադոլ և Ֆոուն,

կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փորձել ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօնյանձնելի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորուս ձյան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաբեկելով և մարուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս անհատական գիտութիւնն ի վաղուց աստի հաչված է, մասնաւորապէս այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՐ

Տէօրտինճի օրուսյի հիւմայուն իչուն մեվզբի միւնադասատա օլան երբմի պէշ պին մեթրօ չաեաղին պէհէր մեթրօսը օն պէշ ղրուշա թալիպի էօհաէսինտէ օլտուղունան եթիասընա թալիպ օլանլարին թարիխը իլանտէն եթիպարէն նիհայէթ պիր հաֆթայա գաատար մագամը Սէրասքէրի լեվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընուր։

17 թէմմուզ 1889 — 623
Նո. 24 — 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՐ

Ասաքիրի շահանէ մուպարէնաթը իչուն միւպայա օլունճաղընը էվվելճէ իլան գրլընան մալիմ էլ մընքտար Սիպիր եաղընին պէհէր քըյէյի ճէպտի սեբեպ ղրուշ օթուղ տօքուղ վարայա թալիպի էօհաէսինտէ օլուպ իշ պու թէմմուզին օն տօքուզընճը չարշանպահ կիւնի պիլ միւնաքթասա դարարը գաթիսի վիրիկէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնի սաաթ տօքուզա գատար եիւզտէ պէշ թէնղիլի գապուլ օլունճաղընտան եթիասինէ թալիպ օլանլարին մագամը Սէրասքէրի լեվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընուր։

17 թէմմուզ 1889 — 622
Նո. 23 — 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՐ

Մարաշ վէ Զէյթուն մէվզբլէրի իլէ Գուսը Շեբիֆաէ պուլունան ասաքիրը չահանէ իլէ Գուսը Շեբիֆաէքի հայվանաթը ասքէրկէ իտարէլէրի իչուն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայասը գօնթրաթցա բարի օլունճաղ օլան երզաղ վէ սաիրէնին պուրաճա եթիասընա թալիպ օլանլարին մագամը սէրասքէրի լեվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընուր։

13 թէմմուզ 1889 — 621
Նո. 21 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՐ

Մէլպուսաթը ասկէրկէ իչուն միւպայա օլունճաղը իլան իսիլմէշ օլան իբի եիւզ էլլի պին տէն իւչ եիւզ պին մէթրօ գատար լաճիվէրտ ինկիլեզ նէֆէր չուհասը իլէ օշմգդատար պոզ ըէնկիլի ինկիլիթերա ապասընին իբրա օլունան միւնադասասընտա չուհանին պէհէր մէթրօսը եերմի պիր ղրուշ օթուղ տօքուղ փարայա վէ ապանին պէհէր մէթրօսը եերմի տէօրթ ղրուշ եէտի փարայա օլարագ թալիպի էօհաէսինտէ օլուպ գարարատատէլերի թէմմուզին օն տօքուզընճը չարշանպահ կիւնի սաաթ օնա թաալիք օլունտուղը կիպի եերմինճի փէնչէնպահ կիւնի սաաթ օնա գատար տաիսի եիւզտէ պէշ թէնղիլերի գապուլ օլունարագ մէգբիւր սաաթտա իհպէյի գաթխէլլերինէ իճբասը մուգարբէր օլմաղէ օլ վէճհէլէ թէնղիլաթա թալիպ օլանլարին մագամը Սէրասքէրի լեվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընուր։

13 թէմմուզ 1889 — 579
Նո. 19 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՐ

Իքինճի օրուսյի հիւմայունտա մէնսուզ սիվարի վէ թօփճը վէ փիյատէ զապզթան վէ նէֆէրաթը իչուն պին իւչ եիւզ պէշ սէնէսինէ մահսուսպէն միւպայա օլունճաղ գունտուրա վէ չիզմէնին եթիասընա թալիպ օլանլարին թարիխը իլանտէն եթիպարէն նիհայէթ պիր հաֆթայա գաատար մագամը սէրասքէրի լեվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընուր։

13 թէմմուզ 1889 — 580
Նո. 20 — 3—3

(1) Վարժապետն յաճախ մեր թաղային դպրոցներուն մէջ մարմնով միայն ներկայ է։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մաւր փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ վնասներն իբր 39,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, թիւ 2, Ճերէմեան խան, Գամմատոյի Պանդային դիմաց:

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՐԱՑՍԼՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

186

ՀԱՋԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.

TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՀԱՓՈՂԻ ՀԻԱՆԱԼՈՒԹԵԱՆՆ դէմ իբր ապահով գործածուն այս դեղին վայելած համբաւը միջոց կը հասատատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոուէլ կ'ստանայ անոնցմէ որք զրոյցածեան և Ճանչցած են նորա յատկութիւնները.

«Աղբիւր թագուհւոյն Նէրվի թիրամօճակորոյն վրայ, ի Ռուիք, Սկոտիա.

«Սիրելի պարոն. Ըստ որում կը նեղուիմ յամառ հոգէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկ-ամանգիտա անցուցեալ, վ. սեմ. կոմս Քարթէրս յանձնարարեց ինձ գործածել ձեր անգուգական բալասամէն անխոսի հատիներով և կրնամ հաստատել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգայի բարւոքում կրեցի, -ատանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս: Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն ալյոց.

(Սոր.) Վ. ԼԻՆԶԼԻ, Նէրվի թիրամօճակրէն.

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի:—Պարտաւորեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՈՒԷԼ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիարս բրա, Լոնտոն:

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պոլկարիոյ ներկայացուցչին քով

76 Մ. ԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 97

Թ Ա Ր Ի Ա Խ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի Վ Ի Ե Ն Ն Ա.

Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 36,699,959,12·
Ամբողջութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921,35·
Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 28 չափ կ'ընեն։
Ապահովագրեալ տուող անձինք կենդանի պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչեւ 41 ½ % չափ կ'ընեն։

ԹԱՐԻԱԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 266 ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժամանգորդաց ապահովելու համար 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Ժժխոքը) Օրինակ։

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. սակայն, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298·30 ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Մանկանց օժտի համար ապահովագրելոց շահուց մասն եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 34·12 % և 41 ½ %։ Այնպէս ապահովագրեալ 1000 ֆրանքին վրայ, 415 ֆրանքի շահ բաժին ստացած են վերջին բաշխումին։

Ջրէին մեղանակի մը միջոցաւ, կարելի է երաշխաւորել նաեւ վճարուած գումարներն, եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհ. Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԵԼ ՊՈՆՏԻ։
Գրասենեակք, Թիւնելի հրապարակ, տուն Մայերի, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՏԼԻԷ 44

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

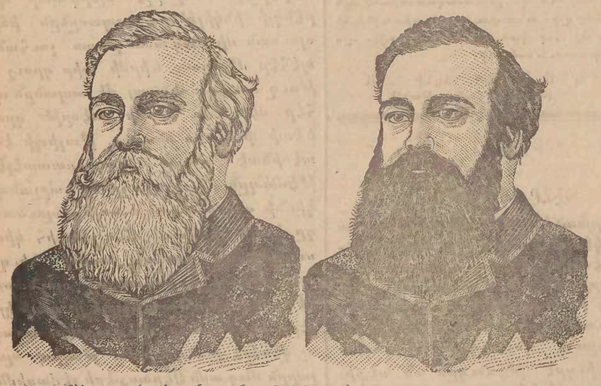

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս Նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն որչափ դեղաշնոյ է նեմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշագիր դիտողն ի դերե հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սպաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բլունդով մը թեթեւ ներսլով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը։ Թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոր հանայ։ Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, զայն աւելի թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մորուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուսլ գործածութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէպքն և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքոլով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յատակ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Շիշլիի թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։

77

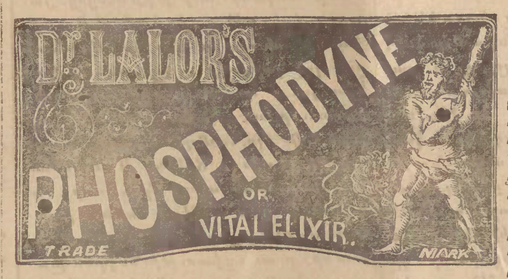

ՌՈՒՈՂՈՒԹԻՒՆ ՈՓԺ ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ դանուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ արտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւնները, արեան չքնին բոլոր խանգարումները։ Ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը։ Կը կանգնցնէ կենսական ոյժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային ախտութիւնն եւ ասոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական և Ապրուն է։ Մեխանիզմներ զգայնամերձն եւ սեռամերձ կ'ուսնիսանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ Ջղային հիւծ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական էլեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուցն մարդկային ամէնէն մեծ մարմնոյն եւ մարմնոյ տալով հաւատ եւ առոյգ առողջութիւն մը։ Այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Աստուածամատ, կը զսպ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրգռութեան եւ մկանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ։ Ջղային գրգռութեան եւ մասնաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելումը եւ կօրդիսեան եւ բարօրութեան զգայնամիտ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կորուսած էր։ Մարդոյութիւնը վերանորոգուած է։ Աստուածային հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Ոգեաց պարտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լրնի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողուն կը լինին, մարթը պայծառ եւ առոյգ զոյն մը կ'առնուն։ մազերը ոյժ կ'ստանան։

Զգուշացիր սոսոյ նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ծշմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն՝ մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան գրոյմը կը կրեն ոա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, գրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յաւաջ բերած է բազմաթիւ վատնդաւոր եւ ինասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 97

DRAGÉES de Fer Rabuteau

Lauréat de l'Institut de France. — Prix de Thérapeutique.

L'Emploi en médecine du **Fer Rabuteau** est basé sur la science.

Les **Véritables Dragées de Fer Rabuteau** sont recommandées dans les cas de *Chlorose, Anémie, Pâles Couleurs, Pertes, Débilité, Epuisement, Convalescence, Faiblesse des Enfants, Appauvrissement* et *Altération du sang*, à la suite de fatigues, veilles et excès de toute nature. — Prendre 4 à 6 dragées par jour.

Ni Constipation, ni Diarrhée, Assimilation complète.

Elixir de Fer Rabuteau recommandé aux personnes qui ne peuvent pas avaler les dragées. — Un verre à liqueur aux repas.

Sirop de Fer Rabuteau, spécialement destiné aux enfants.

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger le **Véritable Fer Rabuteau CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

1239

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՐԱՆԱԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՅԱՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ ֆոսֆիտ որ շուտ և սոսոյուն

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, Ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անսորժամամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հրբեռոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, սխորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐՋԼ. 443

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ո Ւ Ն

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյուք Մէյլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ժամ դներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քոսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմոտեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զգ հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստացածը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 86

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է Ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ կոշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզմը կամ ուրիշ ապուեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամեն տեսակ կոշիկներու։ կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կապամանուկները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի տուարկայն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն բաղ, կա՛մ սպանջի կտորով մը կա՛մ վրձինով։ Թրջուած մակերեսային ինքնին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ. Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայսրան Գալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

ՖԻԼՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՍԻ

ԾՈՎԱՑԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐԻ ԲԱՂՁԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մորիւ ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս ֆիլոէկլէսինը և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիլոէկլէսին Կրէսին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։

Լը Բէռտրիէլ և Ընկ. LE PERDRIEL & Cº. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ՄԱԴԱՄԱՅ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԾՈՒՆՈՅԹ ՄԷՋ. ՆՈՐՈՂԻՉ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներկայ ընկած մազերուն գոյն, վերինձ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեւեր շուտ մը աներեւոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մ'էկ շիշը կը բաւէ։" Ամէն փորձը ունեցան ամենքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և Ճարատ տեղերը մազով ծածկուեցան։

Ներկ չէ, և ամենեին դեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր գՒՆԷՆ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆ Մադամ Խարհական Խաղ Նորոգողէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նշանակ Ֆարիզ ու Նիւ Եորք։ Արվաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգրկացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի ժ. և Ն. Քանֆիլը եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փ. Զ.ց Բերա, Իսմէն Քարուանա, Ղալաթիա, Եիւսք Քարարբրմ 95 և 97. Փիչիլեան դրարց քով 77 Էմին Իօնիւ—, 51 Եէկի ճամի և 163 Մեծ փողոց Բերայի, և Իսմէնի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։

1240

NÉVRALGIES

Pilules du Docteur Moussette

Les **VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE** calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les **VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE** doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules : une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie**, *de* **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ Ի ՊԻԻՏԱԲԷՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելեան Տնօրէն. Մ. Լեոնէն Բարարօր
» լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Եազճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԲԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պաբեօղեան և Պալրքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տաճեանեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեբեան Հալէպ. Բ. Շերէֆիէտտին և Տէրուշեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնեա, ևն ևն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմ ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զատակաց տէր անձանց իրր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զատակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սրբելի կինն և զատակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիտաբէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուետուցակին, (Հաշուետու-Հաշիւբական կառավարութիւն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆլորինի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 286

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒՈՒԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՁՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE · — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խըռու

, ներքին գործարանաց խցումներ, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL · — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամքոյ ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, սխորժակի պակասութիւն ստամքոյ, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELÉSTINS · — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիաբէթ), սպիտակուց – միզական (Ալբիւմինուրի)։

HAUTERIVE · — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց – միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել չիշերու քաքսիլին վրայ։

Պոլոյ ամեն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է պառնահամ և ապրուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիկական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որոնց օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս Ֆիզիկական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անչափելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց ասանունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղերուն մինչդորոյտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ ժանտոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակիկներէն եղած թունաւոր կաղբերով, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչաւոտեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կաղբերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվնաս և անմեղաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախսուի Մինաեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 166